



روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

شماره ۱۸۰۹

شنبه ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

سال هفتم

شماره مسلسل ۱۴۰

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۴۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان: دکتر مصدق - حاذقی - امینی
- ۳ - قرائت اسامی اعضاء کمیسیونها منتخبه از شب
- ۴ - انتخاب دو نفر ناظر ذخیره اسکناس
- ۵ - تقدیم یک فقره لایحه راجع بانحلال دیوانکیفر بوسیله آقای وزیر دادگستری
- ۶ - معرفی آقای دکتر سیمی بهعنوان وزارت دادگستری بوسیله آقای وزیر دادگستری
- ۷ - مذاکره و اخذ رأی و تصویب یک دوازدهم اجازه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت فروردین ۱۳۳۰
- ۸ - مذاکره در گزارش کمیسیون حسابداری مجلس راجع بفروش اراضی مجلس بهسنا
- ۹ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه مجلس ساعت نهم و نیم صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل شد

(۱- تصویب صورت مجلس)

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه آقایان: دکتر علوی یالیزی - اورنگ - برومند - رفیع - امینی کورغانلی - دکتر مصدق - دکتر بقائی - دکتر شایگان غائبین بی اجازه - آقایان: خاکیباز محمودی - دکتر مصباح زاده - قبادیان - اعظم زنگنه - منصف - نصر تیان - قهرمان - ابریشم کار تولیت - اقبال - شهاب خسروانی - دکتر سید امامی - قرشی - عماد تربتی - محسن طاهری رضوی - پیراسته - افشار صادقی - امیر - افشاری - سلطانی - ابوالحسن حکیمی طباطبائی
دیر آمدگان با اجازه آقایان: جواد - مسودی - معین زاده - هراتی - دکتر طاهری اکبر - سندی - محسن علی مسودی
رئیس - آقای دکتر جلالی نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟

دکتر جلالی - عرض کنم در صورت جلسه

یک چند تا اشتباه کوچک است که بنده تقدیم میکنم و اصلاح خواهد شد البته در عبارت خیلی تغییر فاحشی نداده ولی متأسفانه باینکه ملاک و مأخذ صورت جلسه است آنچه بدست مردم میرسد روزنامه است و از پررروز تا بحال شیرخورشید سرخ و آقایانی که زحمت کشیدند مثل آقای کوچکی و سایر آقایان که بازحمت زیادی رفته اند و فداکاری کرده اند از من گله میکنند که شما نسبت به حرف زده اید در صورتیکه من از آنها تشکر کردم ولی در روزنامه ها طور دیگر بود من گفته بودم با اینکه بیست و سه نفر حرکت کردند و بیاید یک چیزهایی را بردند بعمل ولی آنچه بردند بسیار ناچیز بوده شاید بیست و چهار پنج هزار نفر مردم بیخاندان شده بودند در صورتیکه چند پتو و چند دست لباس و چند کیلوان رفته است آنجا و یک جای معینی

یکدانه رسیده بنده عرضی فرمایم نکردم البته صد تا پتو بوده ولی برای پنجهزار نفر بهر ۵۰ نفر یکدانه میرسد . البته کارکنان شیرخورشید سرخ زحمت زیاد کشیدند ولی حق این بود که برای معلی که پنجهزار نفر ده هزار نفر بیخاندان شده بودند بیش از این فرستاده میشد ضمناً باینکه دولت تشریف ندارند و هیچکدام از آقایان وزرا تشریف ندارند بنده از جناب آقای رئیس تندی میکنم که به جناب آقای وزیر فرهنگ اطلاع بدهند که نسبت باین معلمینی که اخیراً بلبل مختلفه بیحکار شده اند و در زحمت افتاده اند یک تصمیمی گرفته شود که اینها از این وضع نجات پیدا کنند و بعضی از اینها حقیقه مفید هستند و باینها باید کمک بشود چون بعضی از اینها زندگی بسیار سختی را میگذرانند اینها بیگانه در مدارس هستند باید با آنها کمک بشود اینها بیگانه نوی خیابان راه بروند اینها کاری باید بکنند که از اینها استفاده بشود (احسن)

رئیس - دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد (۳- بیانات قبل از دستور - آقایان: دکتر مصدق - حاذقی - امینی) رئیس - سه نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند. آقای دکتر مصدق
دکتر مصدق - روز نهم آبان را بخاطر دارم که روز شنبه بود. مرحوم مستوفی الامالک بین تلفن فرمودند که شما امروز مجلس میروید یا نه؟ بایشان عرض کردم که خیر امروز روز مجلس نیست روز شنبه است، فرمودند پس شما اطلاع ندارید امروز یک ماده واحده ای بمجلس میبرند و باید که در این باب باهم مشورت بکنیم و تکلیف خودمان را زمین بکنیم . بنده رفتم منزل ایشان ، فرمودند که آیا صلاح هست که بمجلس برویم یا نه؟ بایشان عرض کردم که تو بیچند ساله مواجب می گیری که بیکروز خلیک بکنند و اگر آنروز خلیک نکرده انجام وظیفه نکرده (صحیح است) بوکیل مجلس کدو سال حقوق می دهند و از این امتیازات نمایندگی استفاده می کنند برای اینست که یکروز در پارلمان مملکت قدم بردارند و بیکروز حرف حق بزنند ، بیکروز کار صحیح بکنند، و اگر نکرد تمام این دوسال رفت و آمدش

در مجلس بیمورد است . مقصود از این عریض این بود که من باتفاق آرای اعضاء کمیسیون نفت بریاست کمیسیون انتخاب شدم (صحیح است) البته آقایان اینطور انتظار دارند که اگر من چیزی بنظرم برسد و آقایان نشنیده باشند یا اطلاع نداشته باشند عرض بکنم تا آنچه را که صلاح مملکت می دانند خودداری نکنند. مطابق اطلاعاتی که بن رسیده که باید عرض بکنم ممکن است در آتیه خیلی نزدیکی حوادثی روی بدهد که این کاریکه شما کرده اید بکلی عقیم بماند. حالا این اطلاعات من است حالا اگر این اطلاعات صحیح باشد شما اگر زودتر کار خودتان را تمام بکنید بمقصد نمی رسند و اگر صحیح نباشد باز انجام وظیفه کرده اید. خصوصاً اینکه از نظر اقتصادی ما روزی سیصد هزار لیره از تأخیر کار متضرر می شویم (صحیح است) سیصد هزار لیره که تقریباً سه میلیون تومان در روز می شود که شما می توانید بیکروزش را بدهید و یک مردمان گرسنه ای را که باین مجلس و باین دستگاه هجوم می آورند سیر بکنند. مطابق صورتی که خود شرکت نفت می دهد ۲۲ میلیون تن استخراج می می شود ۲۲ میلیون تن هر تنی ۵ لیره نرخ خلیج فارس است ، یک میلیون که برای معارج موضوع کنید چهار لیره قیمت هر یک تن نفت است بنابر این شما سی دو میلیون تن را حساب بفرمائید ، سی و دو میلیون تن ضرب در چهار می شود ۱۲۸ میلیون لیره در سال و هر ماهی تقریباً متجاوز از ده میلیون لیره و در هر روزی متجاوز از ۳۰۰ هزار لیره هایداتی است که باین مملکت و باین ملت فقیر باید برسد و از بین می رود، بنده عرض می کنم که کمیسیون نفت با این رویه ای که دارد موفق نخواهد شد که این کار را قبل از حوادثی - اگر روی بدهد اینکار را تمام بکنند. استدعای من اینست که امروزه بعد از ظهر آقایان اعضاء کمیسیون محترم نفت تشریف بیاورند کمیسیون را تشکیل بدهند (صحیح است) اگر امروز اینکار تمام نشد، فردای جمعه را هم بهیچوجه تعطیل نکنند و تشریف بیاورند در مجلس و اینکار را تمام کنند (صحیح است) جناب آقای رئیس هم روز شنبه صبح یا عصر مجلس را تشکیل

بدهند و این طرحی را که کمیسیون باید پیشنهاد کند، بتواند یک طرح بقیه سه فوریت بیاورد در این مجلس تصویب بشود (صحیح است) آقایان، شاید رای می‌دهد یک خدمتی باین مملکت کردید. یک نامی در کردید، یک مردمی هم برای اینکار یک کردید نهایت فداکاری را کردند بیایید و نگذارید فداکاری مردم و خدمتی که شما کردید بهر پرود.

من آنچه که اطلاع دارم و بی‌مأخذ نیست ممکن است که برای از بین بردن کار شما برای از بین بردن این فداکاری که مردم این مملکت کرده‌اند حوادثی روی بدهد که تمام این مسائل عقیم بماند. شما اگر این قدم را برداشدید می‌توانید یک عایداتی که متجاوز از عایدات تمام مملکت است نائل شوید.

بعضی اشخاص میگویند که این کمیسویی که ما در نظر داریم از هیئت مقننه یعنی از مجلس سنا و از مجلس شورای ملی که در این کار دخالت بکنند، این دخالت قوه مقننه در قوه مجریه است. به چه وجه اینطور نیست این کمیسیون کارش اینست که بعد از اینکه تعیین شد با فاصله تأسیسات نفت جنوب را از شرکت انگلیس تحویل می‌گیرد و از تحویل گرفتن هم مقصود این نیست که برون آنجا مقصود اینست اینها را تحویل بگیرند یعنی خلع بد از آنها میکند که در عایداتش دخالتی نکنند و یک عده‌ای را آنجا بگذارند که عایدات نصیب ملت ایران بشود و بعد اساتمه شرکت نفت جنوب را تمیه بکنند و بمجلس شورای ملی برای تصویب پیشنهاد بکنند این یک کاری نیست که این کمیسیون یا هیئت در کار اجرائی دخالت کرده باشد.

این هیئت کارش نظارت چندروزه ای است که تا آن اساتمه شرکت نفت جنوب تهیه بشود نظارت باید بکند همچنانکه امروز نمایندگان مجلس در کار بانک ملی نظارت می‌کنند و بعد وظیفه اش اینست که آن اساتمه را بمجلس شورای ملی پیشنهاد بکنند و همچنین وظایفش اینست که اگر کیانی ادعائی بکند به ادعای کیانی و بیاطلاعات حق دولت ایران که از کیانی دارد رسیدگی بکند و باز بمجلس گزارش بدهد.

به چه وجه کار این کمیسیون دخالت در قوه مجریه نیست وقتی که این کار تمام شد کمیسیون می‌رود و شرکت نفت مطابق یک شرکت دولتی در دست ملت ایران اداره می‌شود.

در خانه آقای فقیه‌زاده پینه‌شمری مرقوم فرمودند که من دیروز در کمیسیون پیشنهاد کرده‌ام که عایدات شرکت نفت را تاریخی که مجلس سنا ملی شدن صنعت نفت را تصویب کرده‌است باید بدلت ایران

برسد (صحیح است) و بعضی از جراید بنام آقای قنوی زاده نوشته‌اند. حالا ممکن هم هست که آن جراید بواسطه قریب‌المخرج بودن این دو اسم اشتباه کرده باشند البته در جراید این مطلب تصحیح خواهد شد دادید یک خدمتی باین مملکت کردید. یک نامی در کردید، یک مردمی هم برای اینکار یک کردید نهایت فداکاری را کردند بیایید و نگذارید فداکاری مردم و خدمتی که شما کردید بهر پرود.

من آنچه که اطلاع دارم و بی‌مأخذ نیست ممکن است که برای از بین بردن کار شما برای از بین بردن این فداکاری که مردم این مملکت کرده‌اند حوادثی روی بدهد که تمام این مسائل عقیم بماند. شما اگر این قدم را برداشدید می‌توانید یک عایداتی که متجاوز از عایدات تمام مملکت است نائل شوید.

بعضی اشخاص میگویند که این کمیسویی که ما در نظر داریم از هیئت مقننه یعنی از مجلس سنا و از مجلس شورای ملی که در این کار دخالت بکنند، این دخالت قوه مقننه در قوه مجریه است. به چه وجه اینطور نیست این کمیسیون کارش اینست که بعد از اینکه تعیین شد با فاصله تأسیسات نفت جنوب را از شرکت انگلیس تحویل می‌گیرد و از تحویل گرفتن هم مقصود این نیست که برون آنجا مقصود اینست اینها را تحویل بگیرند یعنی خلع بد از آنها میکند که در عایداتش دخالتی نکنند و یک عده‌ای را آنجا بگذارند که عایدات نصیب ملت ایران بشود و بعد اساتمه شرکت نفت جنوب را تمیه بکنند و بمجلس شورای ملی برای تصویب پیشنهاد بکنند این یک کاری نیست که این کمیسیون یا هیئت در کار اجرائی دخالت کرده باشد.

منتهی بطوریکه عرض کردم آقای دکتر مصدق اطلاع می‌فرمایند بنده تا کج می‌کنم کا اطلاع داده بشود و انشاءالله تشکیل بشود بعضی اینهم که گزارش برسد فوری مجلس دعوت خواهد شد، آقای حاذقی

حاذقی - مطالبی که جناب آقای دکتر مصدق فرمودند البته آقایان محترم همه جلب توجهشان شد و البته هیچ تردیدی نیست که این موضوع یعنی موضوع ملی شدن نفت امریست مورد علاقه تمام مردم کشور و هیچگونه حوادثی هم نمی‌تواند کوچکترین اثری در عملی شدن این امر داشته باشد برای اینکه آقایان متوجه هستند که ملت ایران از این خواب غفلت بیدار شده و منافع ملی خودش را حفظ می‌کند و این کار را با حسن تدبیر با خواست خدا و با همکاری و اتحاد نظر تمام طبقه اجتماع طلب انجام می‌دهد این موضوع کجاست آقای دکتر مصدق فرمودند البته ممکن است آنهایی که بی‌تأثیرانه لطمه وارد می-

ها و منطقه‌ها است بایستی آقایان رعایت این نکته را بکنند که حقوق یک عده از مردم یک استان سلب نشود این اشتباهات را بنده باید عرض کنم در کمیسیون برنامه وقتی وکیل یک حوزه‌های نباشد حقوق مردم آن حوزه ضایع می‌شود (صحیح است) من بطور مثل عرض می‌کنم شهرستان جهرم در قانون ۲۶ آبانماه ۱۳۱۶ در دوره ۱۱ در قانون تقسیمات کشور به تصویب رسیده است جزء یکی از ۵۰ شهرستان مصوبه مجلس بود و بعد در کمیسیون برنامه بتوهم اینک شهرستان جهرم شهرستان قانونی نیست و تصویب نامه‌ای است یک میلیون تومان از شما کم کردند حالا اگر یک نفر از همکاران ما آنجا باشد اطلاع می‌دهد تذکر می‌دهد که تصویبی برخلاف مصالح آن منطقه نگیرند حالا ما مستندهای من بر این است که آقایانی که در کمیسیون بودجه یا برنامه هستند در تصمیمشان رعایت حق مردم را هم بکنند و یکی از ماها را دعوت کنید و اگر غیر از این باشد ما هم ایستادگی می‌کنیم و نمی‌گذاریم مصوبات آنها بصورت قانونی در بیاید برای اینکه ما هم وکیل هستیم حقان است ما وکیل مردمیم و بایستی حفظ حقوق مردم را بکنیم این عرض من بود و اما نکته‌ای که راجع به بدولت تذکر داشتیم البته آقایان فرزان از طرف هیئت دولت اینجا تشریف دارند مسئله مهمی که راجع به بدولت تذکر داشتیم این بود که اخیر آقای مهندس مصدق معاون وزارت راه دیده شد از معاونت وزارت راه استعفا دادند آقایان مهندس شالچیان و مهندس گنجی هم که از رؤساء و مدیران وزارت راه بودند استعفا دادند و این عمل ناشی از یک انتخاب بی‌موردی بود که یک نفر ناظر هزینه‌ای که در آنجا بود بعنوان معاون وزارت راه انتخاب شده من خواستم بوسیله معاون وزارت دارائی بدولت سفارش بدهم که ما با اینکه یه ایجاد پست‌ها و تغییر و تبدیل‌ها موافق نیستیم کسانی که بر سر کار هستند و مردمان درست و امین و در کار نباید اینها را دلسرد کرد این عمل‌ها درست نیست نه بفتح مملکت است نه بفتح دولت است دولت بایستی بدون ضرورت تغییری در اعضای دولت ندهد اگر تغییری میدهد باید یک بهتری بگذارد بجای یک کسی که قبلاً بود ولی بهمزدن اوضاع بدون اینکه اصلی انتخاب شده باشد این صلاح مملکت نیست.

بخصوص اشخاصی که عرض کردم خدمتتان را خوب انجام داده‌اند ما طرفدار اشخاص صالح و درست و خوب هستیم خصوصاً اشخاصی که سر کار هستند و هیچ رضی نیستیم که این اشخاص را از سر کار بردارند و یک کسانی که در صلاحیت مثل آنها نیستند بگذارند.

یکی دیگر از موضوع‌های تذکر بنده راجع به اعضای فرهنگ بود که بر پروژ هم همکار محترم جناب آقای فرهادی مفضل بعرض مجلس شورای ملی رسانند و قوانینی که تصویب می‌شود بایستی اجرا بشود از وزارت فرهنگ انتظار می‌رود که قوانینی را که مجلس شورای ملی تصویب رسانده است در باره موم فرهنگی ما علی‌السویه و بدون تبعیض اجرا بکنند وقتی قانون علی‌السویه اجرا شد تبعیض نشد کسی شکایت نمیکند و کسی اعتراض ندارد.

و آن وقت وزارت فرهنگ خواهد توانست اصلاح اساس در کارهای فرهنگی بکنند حالا هم‌ه‌های از دستگاه فرهنگی ناراضی هستند و علتش این است که مدافع خوب اداره نمیشود (صحیح است) این دوستان و بیرون دانشگاه بایستی بفتح تمام مملکت با علاقه تمام اولیای مدارس اداره بشود وقتی قانون درباره آنها اجرا نشد آنها هم از انجام وظیفه کوتاه می‌آیند نتیجه مدرسه‌ها خوب اداره نمی‌شود و فرزندان ما خوب تربیت نمیشوند. موضوع دیگر راجع به موم بلخ و بنامق کشور بود. همکار محترم آقای اردلان یک تذکره دادند که تلگرافی از کردستان رسیده آنجا هم ملخ شروع به مزاحمت و آزار مردم نموده (اردلان-وسن) اقدام کنند من می‌خواستم عرض کنم که فارس و خوزستان و کرمان این سه استان بزرگ هم در معرض تجاوز ملخ بوده آنچه که اطلاع داریم دولت واحدی مقدمات کار را فراهم کرده (سالار بهزادی- نبرده) سم فرستاده است مأمور فنی فرستاده است ولی باید این مقدمات بتیجه منتهی شود یعنی مراقبت دائمی دولت بردستگاه فنی مبارزه با ملخ ادامه پیدا بکند تا محصول مملکت از آفت ملخ خوارگی نجات پیدا کند.

بخصوص اشخاصی که عرض کردم خدمتتان را خوب انجام داده‌اند ما طرفدار اشخاص صالح و درست و خوب هستیم خصوصاً اشخاصی که سر کار هستند و هیچ رضی نیستیم که این اشخاص را از سر کار بردارند و یک کسانی که در صلاحیت مثل آنها نیستند بگذارند.

یکی دیگر از موضوع‌های تذکر بنده راجع به اعضای فرهنگ بود که بر پروژ هم همکار محترم جناب آقای فرهادی مفضل بعرض مجلس شورای ملی رسانند و قوانینی که تصویب می‌شود بایستی اجرا بشود از وزارت فرهنگ انتظار می‌رود که قوانینی را که مجلس شورای ملی تصویب رسانده است در باره موم فرهنگی ما علی‌السویه و بدون تبعیض اجرا بکنند وقتی قانون علی‌السویه اجرا شد تبعیض نشد کسی شکایت نمیکند و کسی اعتراض ندارد.

و آن وقت وزارت فرهنگ خواهد توانست اصلاح اساس در کارهای فرهنگی بکنند حالا هم‌ه‌های از دستگاه فرهنگی ناراضی هستند و علتش این است که مدافع خوب اداره نمیشود (صحیح است) این دوستان و بیرون دانشگاه بایستی بفتح تمام مملکت با علاقه تمام اولیای مدارس اداره بشود وقتی قانون درباره آنها اجرا نشد آنها هم از انجام وظیفه کوتاه می‌آیند نتیجه مدرسه‌ها خوب اداره نمی‌شود و فرزندان ما خوب تربیت نمیشوند. موضوع دیگر راجع به موم بلخ و بنامق کشور بود. همکار محترم آقای اردلان یک تذکره دادند که تلگرافی از کردستان رسیده آنجا هم ملخ شروع به مزاحمت و آزار مردم نموده (اردلان-وسن) اقدام کنند من می‌خواستم عرض کنم که فارس و خوزستان و کرمان این سه استان بزرگ هم در معرض تجاوز ملخ بوده آنچه که اطلاع داریم دولت واحدی مقدمات کار را فراهم کرده (سالار بهزادی- نبرده) سم فرستاده است مأمور فنی فرستاده است ولی باید این مقدمات بتیجه منتهی شود یعنی مراقبت دائمی دولت بردستگاه فنی مبارزه با ملخ ادامه پیدا بکند تا محصول مملکت از آفت ملخ خوارگی نجات پیدا کند.

بخصوص اشخاصی که عرض کردم خدمتتان را خوب انجام داده‌اند ما طرفدار اشخاص صالح و درست و خوب هستیم خصوصاً اشخاصی که سر کار هستند و هیچ رضی نیستیم که این اشخاص را از سر کار بردارند و یک کسانی که در صلاحیت مثل آنها نیستند بگذارند.

یکی دیگر از موضوع‌های تذکر بنده راجع به اعضای فرهنگ بود که بر پروژ هم همکار محترم جناب آقای فرهادی مفضل بعرض مجلس شورای ملی رسانند و قوانینی که تصویب می‌شود بایستی اجرا بشود از وزارت فرهنگ انتظار می‌رود که قوانینی را که مجلس شورای ملی تصویب رسانده است در باره موم فرهنگی ما علی‌السویه و بدون تبعیض اجرا بکنند وقتی قانون علی‌السویه اجرا شد تبعیض نشد کسی شکایت نمیکند و کسی اعتراض ندارد.

و آن وقت وزارت فرهنگ خواهد توانست اصلاح اساس در کارهای فرهنگی بکنند حالا هم‌ه‌های از دستگاه فرهنگی ناراضی هستند و علتش این است که مدافع خوب اداره نمیشود (صحیح است) این دوستان و بیرون دانشگاه بایستی بفتح تمام مملکت با علاقه تمام اولیای مدارس اداره بشود وقتی قانون درباره آنها اجرا نشد آنها هم از انجام وظیفه کوتاه می‌آیند نتیجه مدرسه‌ها خوب اداره نمی‌شود و فرزندان ما خوب تربیت نمیشوند. موضوع دیگر راجع به موم بلخ و بنامق کشور بود. همکار محترم آقای اردلان یک تذکره دادند که تلگرافی از کردستان رسیده آنجا هم ملخ شروع به مزاحمت و آزار مردم نموده (اردلان-وسن) اقدام کنند من می‌خواستم عرض کنم که فارس و خوزستان و کرمان این سه استان بزرگ هم در معرض تجاوز ملخ بوده آنچه که اطلاع داریم دولت واحدی مقدمات کار را فراهم کرده (سالار بهزادی- نبرده) سم فرستاده است مأمور فنی فرستاده است ولی باید این مقدمات بتیجه منتهی شود یعنی مراقبت دائمی دولت بردستگاه فنی مبارزه با ملخ ادامه پیدا بکند تا محصول مملکت از آفت ملخ خوارگی نجات پیدا کند.

زیبائی طبیعت و فراوانی نعمت که برای مردم آنجا بی اندازه جلب توجه می‌کرد امروز خشکی آنها اسباب تأثر است و این درختها که واقفاً ثروت اهالی آنجا است خشک شده است (صحیح است) این امر باعث بسیار تأسف و تأثر است و هر کدام از آقایان که در ایام حید بان صفحات گرفته بودند واقفاً اظهار تأسف و تأثر می‌کردند نمایندگان گیلان مدتی است راجع باین موضوع بانک کشاورزی و وزارت کشاورزی ماکر کرده است با یک مالی بانک کشاورزی بشود این درختهای سالم خشک شده است و از رخ کرده است با یک مالی بانک کشاورزی مجدداً بمحصول برسد و مردم آنجا از بین نروند (صحیح است) متأسفانه بانک کشاورزی بانکه تمام وسایل برای اینکار دارد بنده بدیدم کانیها تا بحال حرکت بکنند و در پنج ساعتی راه از تهران بانجا بروند برای تسلی خاطر مردم (فرهودی- اگر هم بروند نمیتواند تشخیص بدهد) شاید هم ندهند لاف‌ها را برای تسلی خاطر مردم بروند درخت زیتون را که باید بعد از ۱۲ سال بار بدهد خود بنده در وقتی که تصدی بانک کشاورزی رشت بودم و بشام آن منطقه آشنائی دارم اشخاصی بودند که شاید ۲۰ اصله درخت زیتون داشتند که در سال هراسه‌ای ۵۰ تومان عایدی داشت اشخاص متمکنی بودند در این سفر که رقم بیچاره ها از شدت فقر و مسکنت در حضور من یقه پاره می‌کردند وقتی که بنده با آقای معارن وزارت دارائی که متأسفانه دارند صحبت می‌کنند (دکتر جلالی - آقای معارن وزارت دارائی استعفا می‌بکنم توجه بفرمائید) این مطلب مربوط به بانک کشاورزی است چون در این ملت کمترین توجه به صنعت زیاد شده است و تا کتون توجه نکرده‌اند بنده برای آخرین بار ناچار شد بگویم که اگر کمیسویی فوراً از نمایندگان گیلان دارائی و نماینده وزارت کشاورزی این مطلب را نه‌شنیدند وحل و رسیدگی نکنند اول از دولت بنده سؤال می‌کنم و صورت و امضای بزرگی که بانک کشاورزی با شغاس داده صورت می‌خواهم بدو دولت را استحضار می‌کنم استعفا می‌بدم این است که جناب عالی این مطلب را توجه بفرمائید و در کمیسیون بعرض حساب توجه بفرمائید (شوهرتری - راجع به جنگل‌ها هم بفرمائید) جنگل‌ها که از بین رفته است موضوع دوم مربوط به نظام وظیفه است که البته آقایان توجه خواهند داشت در فصلی نظام وظیفه را شروع میکنند که رعایا و زارعین گیلان مشغول کشت و زراعت هستند (چند نفر از نمایندگان گیلان - همه جا اینطور است) چیز عجیبی است در تمام مدت سال فصلی را انتخاب می‌کنند که رعیت را بیکار بکنند و این بدبخت در نتیجه گرفتاری و ناچاری خوب اطلاع داورید که

چه باید بکند تا خلاص شود من استدعا می کنم باین نضیه توجه بکنند وضع اینها باید روشن شود متکفل و مریض رومی آوردند که وضعتان را روشن کنند و بدبختانه اصلا تاریخ می کنند بنده تقاضا دارم توجه باین مطلب شود و از طرف وزارت جنگ لاف لای تقاریح احضار آنها راه طوری تمین بکنند مخصوصاً در گیلان زمانی که کار زنانه بقول خودشان در مزرعه برنج شروع میشود آنوقت مردانه آزاد است و می تواند برود مگر اینکار را بکنند دنیا زیروروش میشود ؟ ارتش منحل میشود و مطلب دیگر بحث در اینست که شرکت آب ریش و شرکت چای را که مربوط بسازمان برنامه است از گیلان بر مرکز منتقل بکنند نهادایش اینست که بنظر بنده آقایان متصدیان در نظر داشتند که بر مرکز بیابند و نمیدانم چه فکری است که استانها را کوچک بخواهند بکنند و مرکز را هم بزرگ نکنند خوب میگفتیم استانها خراب شده است ولی بیب اینست که هم مرکز خراب است هم استان استانها هر چه دستگامایشان بهتر باشد آباد میشود مردم بر میگرددند سر کارهایشان آنچه که بی هر مرکز منتقل میکنند بنده میدانم که این فقط برای صدای نلین خود رئیس اداره است (شوهرت) برای انجام معاملات خصوصی در برنامه چون بحث در این قضیه بود راجع بنوفاغان بنده جلو گیری کردم بنده میدانم در صورتی که محل محصول در شمال ایران است مرکز شهر را در تهران باشد (صحیح است) امام موضوع راه البته یکی از مسائل مهمی است که همه مبتلا هستیم خصوصاً راجع براه منجیل رودبار بنده خواهش کرده بودم که آنجا را مقدم بکنند چون مقرر بود که از اول سال جاری شروع بکنند باسفات کاری بنده نمیدانم کی شروع خواهد شد ؛ اینکه بنده خواهش کردم که اسفالت آن قسمت را مقدم بدارند که مردمان بیچاره و بیکار و بدبخت آنجا که در نتیجه سوخت درختهای زیتون بیچاره شده اند در این راه سازی مشغول کار شوند (صحیح است) و برای ارتزاق وسیله ای داشته باشند این را هم که نمی کنند فرهنگ رشت نه معلم دارد نه شاگرد نه دستگاه و نه تشکیلات مثل همهجا و این را هم بنده با نهایت علاقه ای که بدولت دارم و البته آقایان هم همه علاقمند هستند بحث این نیست که تنها وظیفه خویشام باشد صحبت اینست که هم صرف خوشنما می که برای مردم نان نپوشود بنده این را عرض میکنم که آقایان توجه بکنند این قضیه از ازم مطالب است که در این راه بود و با این بودهای

۳) قرائت اسامی اعضای کمیسیونهای منتخبه از شعب

رئیس - ایشان نظری نداشتند و در دستور میثونم اسامی کمیسیونها قرائت میشود و منی ارم آقایان در اولین فرصت کمیسیونها را تشکیل بدهند و هیئت رئیسه شان را انتخاب بکنند که زودتر کارها حاضر شود . (صورت امضاء کمیسیونها بشرح زیر قرائت شد) از شعبه اول: کمیسیون برنامه آقایان: مهدی ارباب و دکتر کاسمی . تفتی الاسلامی کمیسیون بودجه آقایان: قراگزلو اسلامی . سودآور کمیسیون دارائی آقایان: نریمان . صفوی . امامی امری کمیسیون اقتصاد ملی آقایان: وهاب زاده . مهدی ارباب . سودآور کمیسیون فرهنگ آقایان: گرگانی صفوی . تفتی الاسلامی کمیسیون دادگستری آقایان: امامی امری . اسلامی . دکتر مصباح زاده کمیسیون خارجه آقایان: نریمان . خزیه علم . جواد مسعودی کمیسیون کشاورزی آقایان: شادلو . قراگزلو . خزیه علم کمیسیون راه آقایان: کلام شیبانی اسلامی « بهداری آقایان: منصور کتر کاسمی . علم . معین زاده کمیسیون نظام آقایان: هادلو . کلام شیبانی پست و تلگراف آقایان: خاکیاز . مهدی ارباب کمیسیون معاسبات آقای تفتی الاسلامی

باید توجه بفرماید که این قبیل کارها راه بیفتد بنده خواهش می کنم که مجلس شورای ملی باین تجزیه توجه بفرماید نظر مجلس سنا راجع به تجزیه مشورنی بوده است . پارسیال سازمان برنامه برای مبارزه با مالاریا اقدامات مفیدی کرده است باید متأسفانه اظهار بکنم که اسامی نامجا هیچ اقدامی نشده است و بعنوان اینکه گردد دود ندارند کاری نمی کنند بنده تعجب می کنم که این سازمان مریش و طویل چرا فکری برای تهیه دود نکرده اگر اسامی هم مبارزه میکردند خرج به نفع تقبیل پیهمی کرد ولی اگر اسامی مبارزه نکنند بکلی آن اثر پارسیال هم از بین می رود و حال خواهش میکنم که آقایان باین قسمت هم توجه بفرمایند (احسن) **دکتر مجتهدی** - آقای حاذقی توهین کردند و فرمودند که کلاهی آذربایجان بند بست کرده اند میخواستم دو سگله توضیح بدهم **۳) قرائت اسامی اعضای کمیسیونهای منتخبه از شعب** **رئیس** - ایشان نظری نداشتند و در دستور میثونم اسامی کمیسیونها قرائت میشود و منی ارم آقایان در اولین فرصت کمیسیونها را تشکیل بدهند و هیئت رئیسه شان را انتخاب بکنند که زودتر کارها حاضر شود . (صورت امضاء کمیسیونها بشرح زیر قرائت شد) از شعبه اول: کمیسیون برنامه آقایان: مهدی ارباب و دکتر کاسمی . تفتی الاسلامی کمیسیون بودجه آقایان: قراگزلو اسلامی . سودآور کمیسیون دارائی آقایان: نریمان . صفوی . امامی امری کمیسیون اقتصاد ملی آقایان: وهاب زاده . مهدی ارباب . سودآور کمیسیون فرهنگ آقایان: گرگانی صفوی . تفتی الاسلامی کمیسیون دادگستری آقایان: امامی امری . اسلامی . دکتر مصباح زاده کمیسیون خارجه آقایان: نریمان . خزیه علم . جواد مسعودی کمیسیون کشاورزی آقایان: شادلو . قراگزلو . خزیه علم کمیسیون راه آقایان: کلام شیبانی اسلامی « بهداری آقایان: منصور کتر کاسمی . علم . معین زاده کمیسیون نظام آقایان: هادلو . کلام شیبانی پست و تلگراف آقایان: خاکیاز . مهدی ارباب کمیسیون معاسبات آقای تفتی الاسلامی

کمیسیون راه آقایان: ابتهاج . صدر میرحسینی کمیسیون بهداری آقایان: محسن طاهری فرمان اصغر زنگه کمیسیون نظام آقایان: محمد ذوالفقاری کمیسیون پست و تلگراف آقایان: سالار . کمیسیون برنامه آقایان: دکتر معظمی . دکتر مجتهدی . دولت آبادی کمیسیون بودجه آقایان: ملک مدنی . دکتر طاهری . تفتیانی کمیسیون دارائی آقایان: پناهی . آشتیانی . زاده . حائری زاده کمیسیون خارجه آقایان: صالح حسن . نبوی . صاحب جمع کمیسیون بودجه آقایان: موقر . پناهی صالح کمیسیون کشاورزی آقایان: تفتیانی . ملک مدنی حائری زاده کمیسیون فرهنگ آقایان: دکتر معظمی . مبرزاده . موقر کمیسیون اقتصاد آقایان: پناهی . آشتیانی . زاده . دولت آبادی کمیسیون کشاورزی آقایان: تفتیانی . ملک مدنی . عباسی کمیسیون راه آقایان: آشتیانی زاده . عباسی بهداری آقایان: دکتر طاهری و دکتر مجتهدی کمیسیون نظام آقایان: افشار صادقی . عباسی کمیسیون پست و تلگراف آقایان: افشار . صادقی . حکیمی کمیسیون اجتماع و کار آقایان: موقر نصرتیان کمیسیون امور استخدام آقایان: اورنگ . و دکتر مجتهدی کمیسیون هرايض آقای حکیمی « معاسبات مجلس آقای حائری زاده از شعبه سوم کمیسیون برنامه آقایان: سالار . بهزادی . حمیدیه کمیسیون بودجه آقایان: دولت شاه . مکی کشاورز صدر کمیسیون دارائی آقایان: حسن اکبر . فلام . رضا فولادوند . آصف کمیسیون دادگستری آقایان: موسوی . دکتر شایگان . غلامرضا فولادوند کمیسیون خارجه آقایان: حسن اکبر . ابتهاج . دکتر شایگان کمیسیون کشاورزی آقایان: کشاورز صدر . محمد ذوالفقاری . آصف کمیسیون فرهنگ آقایان: دکتر شایگان سلطان العلماء . خوشتری کمیسیون اقتصاد آقایان: برومند . موسوی فرمان کمیسیون کشاورزی آقایان: مسعود ذوالفقاری صدر میرحسینی . اعظم زنگه

کمیسیون کشاورزی آقایان: ناصر صدری . همدان تربتی . تفتلی افشار کمیسیون فرهنگ آقایان: ابوالحسن رضوی حاذقی . گنابادی کمیسیون اقتصاد آقایان: بودافغان . ارباب گبو: علی محمد دهقان کمیسیون کشاورزی آقایان: ظفری . کهید علی محمد دهقان کمیسیون راه آقایان: ناصر صدری . کهید کمیسیون بهداری آقایان: دکتر علوی . قبادیان کمیسیون نظام آقایان: دکتر علوی . قبادیان کمیسیون پست و تلگراف آقایان: کتبه مغیر فرهنند کمیسیون امور اجتماع و کار آقایان: کورغانی . هراتی کمیسیون استخدام آقایان: قبادیان . سلطانی کمیسیون هرايض آقای حاذقی « معاسبات مجلس آقای ظفری از شعبه ششم کمیسیون برنامه آقایان: بهادری . دکتر هدایتی . صفائی کمیسیون بودجه آقایان: دکتر بقائی اسکندری . بهبانی کمیسیون دارائی آقایان: اسکندری . مکرم اردلان کمیسیون دادگستری آقایان: جواد همامی دکتر هدایتی . صفائی کمیسیون خارجه آقایان: رفیع همامی . سنندجی کمیسیون کشاورزی آقایان: ناظرزاده تولیت کمیسیون فرهنگ آقایان: بهبانی . دکتر بقائی ناظرزاده کمیسیون اقتصاد آقایان: اردلان . شهاب خسروانی . دکتر برال کمیسیون کشاورزی آقایان: غضنفری . بهادری تولیت کمیسیون راه آقایان: محمودی . یالیزی کمیسیون معاسبات مجلس آقای شکرایی از شعبه پنجم کمیسیون برنامه آقایان: ناصر صدری . فتح علی افشار . ظفری کمیسیون بودجه آقایان: ابوالقاسم امینی کهید کمیسیون دارائی آقایان: همدان . تربتی . مهدالسنین مجتهدی . هراتی کمیسیون دادگستری آقایان: ابوالحسن رضوی . گنابادی سلطانی کمیسیون خارجه آقایان: ابوالقاسم امینی حاذقی . مغیر فرهنند

کمیسیون معاسبات مجلس آقایان: اردلان رئیس - صبح شب آقایان کمیسیون ها را تشکیل بدهند و هیئت رئیسه شانرا انتخاب میکنند آقای مغیر فرهنند در این قسمت فرمایشی دارید؟ **مکی** - آقای اقبال راماشنیدیم که شهردار مشهد شده اند **رئیس** - بایشان چیزی نوشته شده از طرف هیئت رئیسه یعنی بنده نوشته ام که نظرشان را بگویند و هنوز جواب نرسیده است **مکی** - اگر شهردار باشند که وکیل نیستند **رئیس** - بله صحیح است اگر شهردار شدند دیگر وکیل نیستند **مغیر فرهنند** - عرض کنم بنده را که در شعبه پنجم بودم در دو کمیسیون بنده را نوشته اند بنده هم از آقایان خواهش کردم که بنده را بنویسند بهمین جهت هم آن ورقه امضاء ندارد بنده امضاء نکردم و داخل هیچ کمیسویی هم نیستم آقایانیکه جوانترند و بیشتر حرارت دارند و دنبال کار هستند و علاقه دارند باید در ۶ و ۷ تا کمیسیون تشریف داشته باشند و امثال بنده باید برویم کنار بهمین جهت بنده امضاء نکردم بین چند نفر کارها را احتکار کرده اند يك کلاس آمده اند میخواهند ۱۵ کلاس جلو بروند **رئیس** - آقای بهبانی چون عضویت کمیسیون بودجه را قبول نکرده اند آقای سنندجی که بعد از ایشان اکثریت دارند عضویت کمیسیون بودجه انتخاب میشوند .

۴) انتخاب دو نفر جهت نظارت ذخیره اسکناس

کمیسیون هرايض آقای مکرم رئیس - این قسمت طبق قانون در مجلس سابقه دارد و طبق همان سابقه عمل می شود . (برای نظارت در استخراج آراء بوسیله آقای فولادوند (منشی) اقتراح بعمل آمده آقایان ذیل تعیین شدند) آقای دولت آبادی (همه ای از نمایندگان - نیستند) ، آقای صالح ، آقای ابوالحسن حکیمی (همه ای از نمایندگان - نیستند) آقای دکتر مصدق السلطنه (همه ای از نمایندگان - نیستند) آقای سید محمد علی خوشتری ، آقای میر مجید موسوی . **فولادوند** - بالتبیین آقایان ، صالح ، خوشتری ، موسوی بحکم قرعه معین شدند . (اسامی آقایان بفرح ذیل اعلام و هریک در محل نطق حاضر و رای دادند) آقایان : جمال امامی . مکی . حائری زاده . موسوی . بودافغان . اردلان . مجتهدی . پناهی . دکتر بهادری . ناصر صدری . شیبانی . صدر . قاسم فولادوند . نورالدین امامی فرهودی . دکتر هدایتی . مصباح زاده ارباب . فقیه زاده . آشتیانی زاده . امینی صفوی . موقر . دولت شاه . وهاب زاده سرتیب زاده . امامی امری . کتبه . دکتر راجعی . خوشتری . سنندجی . نبوی سلطان العلماء . ناصر ذوالفقاری . گنابادی دکتر نبوی . اسکندری . دکتر جلالی . عباسی . آبکار . آصف . مهدوی . ملک مدنی . صاحب جمع . گودرزی . شکرایی . تفتی الاسلامی . هزیر زنگه . ابتهاج . جواد مسعودی . بزرگ نیا . صفائی . دکتر کاسمی . سالار بهزادی غضنفری . ظفری . گرگانی . مکرم سودآور . فرامرزی . سلطانی . معدل حاذقی . نریمان . شادلو . خزیه علم قراگزلو . هرب شیبانی . عامری . مغیر فرهنند . دکتر طاهری . دکتر کیان فولادوند . ارباب گبو . صدر میرحسینی تیمورتاش . هراتی . دهقان . مرتضی حکمت . خسرو تفتیانی . دکتر برال خوشتری . صالح . ناظر زاده . صدر زاده . دکتر طباطبائی **رئیس** - آقای تیمورتاش يك اشتباهی کرده اند و يك ورقه ای بامضای خودشان بعنوان موافق داده اند که باید باطل است)

هود و بکسرای بدهند مهرهای تفتیشیه و اوراق رای شماره شد و پس از استخراج آراء نتیجه بقرار زیر بود : مهره تفتیشیه ۷۹ اوراق رای ۷۹ آقایان ، صفائی ۴۹ رای اردلان ۲۲ رای هرب شیبانی ۲۹ رای تفتی الاسلامی ۱۶ رای مغیر فرهنند ۱۶ رای ناصر صدری ۹ رای آقایان ، امینی ، نبوی ، مرتضی حکمت ، بزرگ نیا ، گرگانی ، تیمورتاش ، سلطان العلماء هریک يك رای داشتند . **رئیس** - چون اکثریت نشی است آقای صفائی و آقای اردلان بسمت هیئت نظارت بانك انتخاب شدند (مبارک است) آقای وزیر دادگستری بفرماید **۵) تقدیم يك فقره لایحه راجع بانحلال دیوان کفربوسیله آقای وزیر دادگستری** **وزیر دادگستری** - بنده يك هرايضی داشتم که میخواستم توجه آقایان را جلب کنم تأسیس دیوان کفربا متبکررات ناسف آور این کشور به شمار می آید مسیح است کدر کشور های دیگر هییه نظیر ندارد (صحیح است) در بسو تشکیل آن مقصود آن بوده است که نسبت بانها متأمورین دولت رسیدگی دقیق و سریع بعمل آید ولی در عمل نتیجه معکوس حاصل شده حتی بعضی از این قبیل اتهامات مشمول مرور زمان گردیده است . تشکیل دادگاههای اختصاصی اصولاً صحیح نیست (صحیح است) مکرر مورد اصل ۸۷ متمم قانون اساسی که منحصر است به دادگاههای نظامی . قوانین مربوطه بطرز رسیدگی و دادوسی دیوان کفیر برخلاف اصول تدوین شده (صحیح است) اغلب مواد آن کیفیت و بسظور خاص و در نتیجه تعقیب متهمین که باید با سرعت انجام شود بقصری بطی و کند است کدر اثر طول زمان و از بین رفتن دلایل جرم کناکار بجایزات نیرشد و یا آنکه در نتیجه همین طول مدت اثر مجازات کفرض از آن تنبه جامعه است از بین می رود بالاخره نتیجه اینکه از تأسیس دیوان کفیر در نظر بوده حاصل شده است . (صحیح است)

برای مزید استحضار خاطر آقایان نمایندگان محترم چند نمونه از معاصی دیوان کفیر و مولودگی که قوانین و مقررات مربوطه

بأن برخلاف اصول است توضیح میدهد
 ۱ - غالباً در رسیدگی باهامات
 مأمورین دولت و اشخاصی که به تبعیت از
 کارمندان دولت در دیوان حکمیر تحت
 تعقیب قرار میگیرند، باین بازرس دادستان
 و دادگاهها از جهت تعیین مرجع رسیدگی
 اختلاف حاصل میشود که باید در دادگاه
 دیوان کفایت حل شود و برای حل اختلاف
 جریان کار مت زیاد می شود میانجامد و
 رسیدگی باصل موضوع را مدتها بتوقیف
 می اندازد (صحیح است)
 ۲ - چون اکثر جرائم کماقتاف
 می افتد و متهمینی که بایستی تعقیب شوند
 و اشخاصی که در موضوع اتهام لازم است از
 آنها تحقیق شود در شهرستانها هستند و
 سرای دیوان کفایت ناچار است با استفاده
 از مواد قانون دیوان کفایت اجرای تحقیقات
 مقاماتی را بامورین قضائی شهرستانها
 معول کند (صحیح است) و این موضوع
 باعث بطور جریان است و آن طور که شایسته
 است بازرس شخصاً حقیقت امر را نمیتواند
 درک کند و چون دادستانها و بازرسهای
 شهرستانها هم رسیدگی بیرونده های دیوان
 کفایت را از وظائف اصلی خود نمیدانند و
 آنرا کار فرمی و اضافی تلقی میکنند
 تعقیقات را آن طور که باید و شاید دقیق و
 سریع انجام نمی دهند و بعد از مدتها پیرونده
 را بطور ناقص احاده میدهند و اگر بدیده
 شده است پرونده مائاتی که تحقیقات مقاماتی
 آن بوسیله دادستان شهرستانها انجام شده
 ناقص بوده برای رفع نقائص بازرس ناچار
 میشود مجدداً پرونده را احاده دهد و صحیح
 است و یکی از جهات عمده کندی کار در
 دیوان کفایت همین موضوع است که نه فقط
 موجب بطور جریان است بلکه اساساً چون دلائل
 و مدارک بزه بخوبی جمع آوری نشده باعث
 میشود که گناهکار از کفایت رهایی یابد.
 ۴ - بدادستان دیوان کفایت اختیار
 داده شده است که بجز در اطلاع از وقوع
 جرم شخصاً اقدامات مقاماتی بنیاید و متهم
 را نیز توقیف و بازداشت کند - اجرای
 تحقیقات را می تواند شخصاً مهده دار شود
 یا یکی از مأمورین خود و یا بازرس ارجاع
 نماید و یا یکی از مأمورین غیر قضائی دولت
 و یا رئیس اداره که متهم در آن اداره کار
 میکند نمایندگی و اختیار بدهد که او متهم
 را تعقیب کند و نیز دادستان دیوان کفایت
 که خود مدعی است که تحقیقات را کواظرند
 بازرس است میتواند شخصاً انجام دهد و
 کفایت خواست صادر کند بدین معنی که در آن
 واحد دارای دو عنوان میباشد یعنی هم مدعی
 است و هم قضای و جمع این دو عنوان روی
 یک نفر برخلاف اصول قضائی است (صحیح
 است) .
 ۵ - بطوریکه گفته شد بدادستان
 دیوان کفایت اختیار داده شده است که
 اشخاص مظنون را توقیف نماید این اختیار
 علاوه بر اینکه برخلاف اصول می باشد در
 تعقیب و تفسیر و کیفیت اجرای آن بعضی
 اوقات مبالغه شده تا آنجا که بعضی تصور
 کرده اند شخص دادستان بصرف سوء ظن
 می تواند هر کسی را بدون هیچگونه مقدمه
 توقیف کرده و بعد در جمع آوری دلائل
 اتهام با جرم اواقدا کند و حتی این موضوع
 مورد سوء استفاده قرار گرفته است و اشخاص
 خوش نام و بی گناهی توقیف شده اند این
 است که این اختیار علاوه بر اینکه برخلاف
 اصول میباشد صلا نیز بر حمله خطرناکی
 رسیده - در حالیکه سایر قوانین جزائی
 بازرس را مکلف ساخته است که بدون
 وجود دلائل و مدارک لازمه حتی متهم را
 احضار ننماید چه رسد باینکه او را بدون
 وجود هیچگونه دلیل و قرینه توقیف کند
 و بدیهی است که باین اختیارات اگر خدای
 نخواست دادستان یا بازرس مرض و تابع
 نظریات خاص باشند تا چه حد حیثیت و حتی
 جان اشخاص دستخوش هوا و هوسهای شخص
 ممکن است قرار گیرد (صحیح است)
 از این قبیل موارد خلاف اصول بسیار
 است یکی دیگر از موارد مزبور این است
 که طبق اصول قضائی هرگونه قرار یا حکمی
 که از دوائر و دادگاههای قضائی صادر شود
 قابل شکایت بر حمله بالاتر است تا حتی از
 کسی تشییع نگردد لیکن در دیوان کفایت
 این اصل نیز نقض شده و قرار بازرس یا نظر
 دادیار بر منق تعقیب متهم همینکه مورد
 موافقت دادستان واقع شد بر ای مدعی خصوصی
 که در غالب موارد دولت است قابل شکایت
 تشییع نشده و در نتیجه با مختصر مسامحه
 عدم توجهی ممکن است خسارات غیر قابل
 جبران ببولک و اشخاصی که مدعی خصوصی
 قضیه هستند وارد شود همین طور است
 موضوع بسط و تعیین صلاحیت دیوان کفایت
 در رسیدگی باهامات اشخاصی که به تبعیت
 از کارمندان دولت در دیوان کفایت تحت
 تعقیب قرار میگیرند که برخلاف اصول

دوستان میتواند در هر مرحله از تعقیب متهم
 را توقیف کند و مرجع شکایت از این امر
 وزیر دادگستری است و از کسیکه باسر
 دادستان دیوان کفایت توقیف شده جز بدستور
 خود دادستان و یا بر حسب دستور وزیر
 دادگستری رفع توقیف نخواهد شد -
 این موضوع که یاقه دخالت دولت و قوه
 مجریه را در امور قضائی استوار ساخته و در
 حقیقت مدعی را بر طرف خود کاملاً مسلط
 نموده بکلی برخلاف موازین حقوقی بوده
 و اصل تفکیک قوا و عدم تأثیر و نفوذ قوه
 اجرائیه را در قوه قضائیه متزلزل ساخته
 است .
 ۵ - بطوریکه گفته شد بدادستان
 دیوان کفایت اختیار داده شده است که
 اشخاص مظنون را توقیف نماید این اختیار
 علاوه بر اینکه برخلاف اصول می باشد در
 تعقیب و تفسیر و کیفیت اجرای آن بعضی
 اوقات مبالغه شده تا آنجا که بعضی تصور
 کرده اند شخص دادستان بصرف سوء ظن
 می تواند هر کسی را بدون هیچگونه مقدمه
 توقیف کرده و بعد در جمع آوری دلائل
 اتهام با جرم اواقدا کند و حتی این موضوع
 مورد سوء استفاده قرار گرفته است و اشخاص
 خوش نام و بی گناهی توقیف شده اند این
 است که این اختیار علاوه بر اینکه برخلاف
 اصول میباشد صلا نیز بر حمله خطرناکی
 رسیده - در حالیکه سایر قوانین جزائی
 بازرس را مکلف ساخته است که بدون
 وجود دلائل و مدارک لازمه حتی متهم را
 احضار ننماید چه رسد باینکه او را بدون
 وجود هیچگونه دلیل و قرینه توقیف کند
 و بدیهی است که باین اختیارات اگر خدای
 نخواست دادستان یا بازرس مرض و تابع
 نظریات خاص باشند تا چه حد حیثیت و حتی
 جان اشخاص دستخوش هوا و هوسهای شخص
 ممکن است قرار گیرد (صحیح است)

از چندی با بنظر نکات مزبوره
 همواره مورد توجه اشخاص بصیر و مطلع
 بامور قضائی بوده چاره و افکار عمومی انتظار
 داشته اند که وزارت دادگستری در این
 موضوع چاره اندیشیده و باین وضع که
 مخالف اصول است هائمانه داده شود این است که
 بنا با احترام افکار عمومی و بنظور حفظ
 و صیانت اصول قضائی و حقوقی و سایر جهاتی
 که معروض شد لایحه قانونی مبنی بر انعزال
 دیوان کفایت کارمندان دولت و ارجاع رسیدگی
 باهامات آنها به دادگاههای عمومی تنظیم
 شده که اینک تقدیم و تصویب آن تقاضا
 میشود (احسن ، احسن)
 دکتر هدایتی - دادری دارائی
 چطور میشود .
 وزیر دادگستری - در این خصوص
 مشغول مطالعه هستم

دوازدهم فرائض می شود .
 (شرح زیر فرائض شد)
 ریاست محترم مجلس شورای ملی - در
 جواب مراسم ۱۲۰۲۷ - ۱۲۰۲۸ و ۱۲۰۲۹
 راجع به لایحه بیکدوازدهم حقوق و هزینه
 کل کشور بابت فروردین ۱۳۴۰ که برای
 اظهار نظر بمجلس سنا ارسال شده بود لایحه
 مزبور در جلسه روز چهارشنبه ۴ اردیبهشت
 ۱۳۴۰ مطرح و قسمت اول آن با اظهار
 نظر موافق بتصویب رسید و نسبت به قسمت
 دوم نظر موافق اظهار شد اینک قسمتی که
 از لایحه بیکدوازدهم بتصویب رسیده است
 تلوا ارسال می گردد
 رئیس مجلس سنا - سید حسن تقی زاده
 جمال امامی - حق نداشتند
 اسلامی - مطابق ماده ۱۳۸ اخطار
 نظامنامه ای دارم .
 رئیس - بر پرونده مطابق این ماده
 اخطار کردید و جواب داده شد بفرمایید
 اسلامی - این عملی که مجلس سنا
 کرده البته از نظر اصول آنجا مشورتی
 دارند (صحیح است) ولی اساساً یک نظر
 بسیار صحیحی داده اند یعنی همان نظری بود
 که بنده در جلسه قبل طبق ماده ۱۳۸ اخطار
 نظامنامه ای کردم و آن اینست که در این ماده
 ۱۳۸ نظامنامه قسمت آخرش متذکر
 است که هر وقت دولت یا مجلس محتاج شد
 که حتماً دوازدهم تقدیم بکند دیگر حق
 ندارد بصرهها یا چیزهایی غیر از دوازدهم
 که فقط پرداخت حقوق کارمندان دولت
 است چیز دیگری اضافه کند آقای معاون
 وزارت دارائی توجه بفرمایید مطابق ماده
 ۱۳۸ چند رقمه هم که این پیشنهادها یا
 تبصره ها الحاق بود بر اثر پیشنهاداتی که
 آقایان نمایندگان می کردند رد می شد
 مضافاً باینکه اساساً بودجه ای که در کمیسیون
 بودجه در سال ۱۳۲۹ تصویب شده مضارعتش
 خیلی کمتر از این دوازدهمی بود که دولت
 تقاضا کرده و یکی از وظایف مهمی که
 نمایندگان مجلس برعهده دارند اینست که
 همیشه باید اقل مخارج را در نظر بگیرند
 بعلاوه آنچه که شما در قسمت آخر این ماده
 خواسته اید از قبیل بودجه اداره کل خالصه
 کشتار گاو یا سازمان برنامه در همان
 بودجه ای که در کمیسیون بودجه تصویب
 شده آنجا متذکر است بنابراین بایستی
 که این ماده را استرداد بکنند و طبق تصویب
 که در کمیسیون بودجه شده و منظور وزارت
 دارائی را هم تأمین می کند تقاضا بکنند
 یا مطابق ماده ۱۳۸ نظامنامه این قسمت
 آخرش را که مجلس سنا رد کرده است
 باید جدا بشود بیک موضوع دیگری که بنده
 در همین قسمت آخر ماده واحده تقدیمی دولت
 سازم بر زمین

گذشت تبصره الحاقی نسبت ببودجه سال
 ۲۷ بود که استخدام جدید ممنوع است یک
 کلاه قانونی درست کردند و سازمان برنامه
 اهوان و انصار کارمندان آنجا یا شورای
 عالی یا بعضی بستگان اشخاص دیگر را با
 حقوق خیلی گزاف استخدام کرده حالاً که
 سازمان برنامه منحل شده همان اشخاصی که
 در آنجا استخدام شده بودند با حقوق و
 مزایای بیشتری می خواهند برونند به
 وزارتخانه های دیگری و حال آنکه مافانوی
 گذرانیدم که نباید وزارتخانه ها استخدام
 جدید بکنند اگر سازمان برنامه استخدام
 کرده حالاً که منحل شده باید برونند بی
 کارخان نه اینکه با حقوق و مزایای بیشتری
 برونند بوزارتخانه های دیگر آقایان توجه
 بفرمایند این یکی از مسائل خیلی مهمی
 است این تعصب پیش نباید که مجلس سنا
 آمده و رد کرده و آقای دکتر کبان و آقای
 دکتر مضمینی بپنده هم پیشنهاد تجزیه نسبت
 به قسمت آخر لایحه داده بودیم (جمال امامی -
 شما می توانید ولی آنها حق نداشتند باین
 شکل بیاورند) (صحیح است) آقایان میدانید
 هر وقت که مجلس سنا خلاف نظامنامه عمل
 می کرد بنده خودم اول مدعیان بودم
 ولی در اینجا من حق بجانب آنها می دهم
 آنها نظر مشورتی دارند ما پیشنهاد تجزیه
 به قسمت آخرش داده ایم .
 رئیس - کی دادید ؟
 اسلامی - همان روز که در مجلس
 مطرح بود .
 رئیس - پیشنهاد تجزیه نبود .
 اسلامی - پیشنهاد بود منتهی چون
 فروردین پیشنهاد مطرح نمی شود بنده
 صرف نظر کردم بنده نوشتم که قسمت آخرش
 حذف شود .
 رئیس - حذف غیر از تجزیه است
 اسلامی - ضمیمه آن پیشنهاد بود
 اجازه بفرمایید این موضوع خیلی مهم است
 رئیس - آقای اسلامی چون پیشنهاد
 شماره بوط باخطرات خارج نباید صحبت
 کنید بفرمائید .
 اسلامی - عرض کنم این موضوع
 خیلی مهم است ما با دولت موافقیم ولی
 اگر شما بیاید هر چه که دولت می خواهد
 رد دولتی باشد در یک ماده واحده بکنانند
 و کلا شری نمی گویم چون آقای شوشتری
 تذکر دادند کلاه قانونی درست کند این
 که نمی شود هر گونه قانونی را می آیند
 بدون امان نظر بدون توجه در کمیسیون
 می آیند رأی می گیرند برای اینکه بتوانند
 حقوق کارمندان را بدهند ما کمال علاقه را
 داریم که حقوق کارمندان داده شود چیز
 دیگر نباید ضمیمه آن بشود اینست که
 در همین قسمت آخر ماده واحده تقدیمی دولت
 باید متذکر عموم و اجماع حقوق کارمندان
 سازم بر زمین

مذاکرات میتواند در هر مرحله از تعقیب متهم
 را توقیف کند و مرجع شکایت از این امر
 وزیر دادگستری است و از کسیکه باسر
 دادستان دیوان کفایت توقیف شده جز بدستور
 خود دادستان و یا بر حسب دستور وزیر
 دادگستری رفع توقیف نخواهد شد -
 این موضوع که یاقه دخالت دولت و قوه
 مجریه را در امور قضائی استوار ساخته و در
 حقیقت مدعی را بر طرف خود کاملاً مسلط
 نموده بکلی برخلاف موازین حقوقی بوده
 و اصل تفکیک قوا و عدم تأثیر و نفوذ قوه
 اجرائیه را در قوه قضائیه متزلزل ساخته
 است .
 ۵ - بطوریکه گفته شد بدادستان
 دیوان کفایت اختیار داده شده است که
 اشخاص مظنون را توقیف نماید این اختیار
 علاوه بر اینکه برخلاف اصول می باشد در
 تعقیب و تفسیر و کیفیت اجرای آن بعضی
 اوقات مبالغه شده تا آنجا که بعضی تصور
 کرده اند شخص دادستان بصرف سوء ظن
 می تواند هر کسی را بدون هیچگونه مقدمه
 توقیف کرده و بعد در جمع آوری دلائل
 اتهام با جرم اواقدا کند و حتی این موضوع
 مورد سوء استفاده قرار گرفته است و اشخاص
 خوش نام و بی گناهی توقیف شده اند این
 است که این اختیار علاوه بر اینکه برخلاف
 اصول میباشد صلا نیز بر حمله خطرناکی
 رسیده - در حالیکه سایر قوانین جزائی
 بازرس را مکلف ساخته است که بدون
 وجود دلائل و مدارک لازمه حتی متهم را
 احضار ننماید چه رسد باینکه او را بدون
 وجود هیچگونه دلیل و قرینه توقیف کند
 و بدیهی است که باین اختیارات اگر خدای
 نخواست دادستان یا بازرس مرض و تابع
 نظریات خاص باشند تا چه حد حیثیت و حتی
 جان اشخاص دستخوش هوا و هوسهای شخص
 ممکن است قرار گیرد (صحیح است)
 از این قبیل موارد خلاف اصول بسیار
 است یکی دیگر از موارد مزبور این است
 که طبق اصول قضائی هرگونه قرار یا حکمی
 که از دوائر و دادگاههای قضائی صادر شود
 قابل شکایت بر حمله بالاتر است تا حتی از
 کسی تشییع نگردد لیکن در دیوان کفایت
 این اصل نیز نقض شده و قرار بازرس یا نظر
 دادیار بر منق تعقیب متهم همینکه مورد
 موافقت دادستان واقع شد بر ای مدعی خصوصی
 که در غالب موارد دولت است قابل شکایت
 تشییع نشده و در نتیجه با مختصر مسامحه
 عدم توجهی ممکن است خسارات غیر قابل
 جبران ببولک و اشخاصی که مدعی خصوصی
 قضیه هستند وارد شود همین طور است
 موضوع بسط و تعیین صلاحیت دیوان کفایت
 در رسیدگی باهامات اشخاصی که به تبعیت
 از کارمندان دولت در دیوان کفایت تحت
 تعقیب قرار میگیرند که برخلاف اصول

را رأی نمی دهیم دولت لایحه علیحده بیاورد
 دو فوریت تقاضا بکنند سه فوریت تقاضا بکنند
 ما با کمال میل رأی می دهیم
 حبیب پناهی - آقای معاون وزارت
 دارائی بایستی جواب بدهند
 اسلامی - جواب ندارد
 رئیس - آقای صدرزاده
 صدرزاده - در مجلس سنا راجع
 به بودجه بیکدوازدهم در جلسه قبل مذاکره
 کراتی کردند که بطور کلی صحیح است
 زیرا که مطابق قانون اساسی ما باید بودجه
 مملکت را در اسفند ماه برای سال آینده
 تصویب بکنیم و از مجلس شورای ملی بگذرد
 برای اینکه تکلیف دولت روشن باشد از
 لحاظ مخارج و از لحاظ هوائد اما متأسفانه
 بواسطه تغییر دولت و بواسطه آنکه بودجه
 سابق را پس گرفتند که آنرا اصلاح بکنند
 و بودجه جدیدی بدهند موفق نشدیم که
 بودجه سال ۱۳۴۰ را در موقع قانونی به
 تصویب برسانیم آقایان فروردین هم رسید
 و دولت ناگزیر بود که از لحاظ مخارج هادی
 و مستتر بودجه بیکدوازدهم تقدیم کند
 نسبت بانقسام در مجلس پیشنهاد کفایت
 مذاکرات داده شده است وظیفه مجلس سنا
 در امور مالی نظر مشورتی است اهم از
 قبول یا رد ولی مطابق آیین نامه و فصل
 مشترکی که هست ما مجبور بقبول نیستیم
 میتوانیم نسبت بآن هر رویه و هر نوعی که
 میل داریم صلاح بدانیم نسبت بآن رأی
 بدیم ولی اینقسمتی که تفکیک شده یعنی
 اظهار نظر بر تفکیک نموده اند بنظر بنده مورد
 ندارد آنوقت ما میتوانیم که فقط بستن
 دولت حقوق بپردازیم یعنی کار ما این باشد
 که ما باینم موادی را اینجا وضع بکنیم که
 از مردم مالیاتی بگیرند و آنها حقوق مستخدمین
 دولت را بدهند آنوقت چیزهایی که مربوط
 بهمران و مربوط بساختن است تمام اینها
 معوق بمانند (صحیح است) و در حقیقت وظیفه
 خودمان را در مقابل مردم بهیچوجه انجام
 نداده ایم (صحیح است) الا این بکنند از
 ساختمانها هست که معوق مانده است علاوه
 بر اینکه ممکن است فصل ساختمانی بگذرد
 و عملیات ساختمانی تمام نشود بکنده کارگر
 کازاین ساختمانها احاطه میگردند بدین
 جهت بیکار می شوند و بیکار شدن اینها هم
 در یک چنین موقعی صلاح مملکت نیست
 اینستکه من از حضور آقایان استدعا میکنم
 نسبت بشام ماده پیشنهادی دولت که کفایت
 مذاکرات نسبت باو اعلام شده است اتخاذ
 رأی بفرمایند (صحیح است)
 رئیس - رأی نهائی باید باورده
 گرفته شود یک پیشنهادی رسیده که قسمت
 آخر تجزیه شود و باین پیشنهاد باایم و
 قسمی را گرفته میشود . آقای معاون وزارت
 دارائی اگر فرمایشی دارید بفرمایید

معاون وزارت دارائی (آقای فروزان) -
 قسمتی را که می خواستم حضور آقایان عرض
 کنم این است که تصمیمی را که نمایندگان
 محترم سنا گرفته اند بنظر خودشان روی
 دواصل بودیگی برای اینکه دولت را مجبور
 کنند که زودتر بودجه کل مملکتی را بیاورد
 و از تصویب بگذرانند که البته این نظری
 است که آقایان نمایندگان مجلس شورای
 هم همین نظر را دارند در اینقسمت اتفاق
 نظر است (صحیح است) دوم اینکه صرفه
 جوئی شده باشد از مخارجی که خارج از
 بودجه است اینها بمانند زمین آنچه که
 تابع بودجه عمومی است قبلاً تصویب بشود
 ولی این یک اشتباهی دارد و آن اینستکه
 باید فهمید بودجه چه چیز است بودجه البته
 یک برنامه پرداختی است برای دولت و
 اگر اینطور باشد چه این باشد چه آن
 باشد که در سال ۱۳۲۸ گذشته چه اعتباراتی
 که بعداً گذشته اینها مجموعاً بودجه کل را
 تشکیل میدهند و فرقی بین آنچه که در
 همین بودجه کل و با اعتباراتی که بعداً تحت
 لوایح علیحده و قوانین علیحده گذشته و
 ضمیمه بودجه کشور شده فرقی در این دو
 نیست از طرف دیگر آن منظور دیگری
 را که آقایان در مجلس سنا داشتند تقریباً
 هم نقض فرض شده چرا؟ برای آنکه
 آقایان بصور خودشان خواسته اند صرفه
 جوئی هم شده باشد ولی بودجه سال ۲۳۰
 را که دولت سابق داده بود که البته بظاهر
 متعادل بود ولی البته از یکجهت متعادل
 نبود معذرت این بودجه مدتها در کمیسیون
 بودجه تحت مذاکره قرار گرفت و اقلامی را
 از وزارتخانه ها زندگین حذف کردند بنابراین
 وقتی که اینجا توجه داده میشود با رعایت
 معذوفاتی که کمیسیون بودجه بابت بودجه
 ۱۳۴۰ از بودجه خارج نموده است بنا
 رعایت آن پرداخت بشود ممکن است در
 صورتی که صرفه جوئی در اینستکه بودجه
 سابق و با توجه بآن معذوفات پرداخت شود
 و اگر اینطور باشد بودجه اضافه پرداخت
 میشود آن قسمت هائی که مؤخر است و در
 قسمت آخر لایحه است اما چیزی که اینجا
 صحبت شد و آقای اسلامی فرمودند منصف
 از بودجه موضوع حقوق نیست اساساً بودجه
 یعنی یک سند دولتی است که مجلس شورای
 ملی تصویب میکند برای یک دوره عملاً با
 برای یکماه فرق نمیکند و او حاوی تمام
 دخل و خرج است اهم از حقوق و سایر
 مخارج و این بدیهی است که بدون مخارج
 امر دولت نمیکند و اگر منظور این
 باشد که فقط حقوق بگذرد پس خرج های
 دیگر از چه معنی تأمین میشود و این
 اشاره ای هم که در این لایحه شده است که
 با رعایت گزارش هائی که در کمیسیون
 بودجه گذشته است در سال گذشته بطوری

کدکشت تبصره الحاقی نسبت ببودجه سال
 ۲۷ بود که استخدام جدید ممنوع است یک
 کلاه قانونی درست کردند و سازمان برنامه
 اهوان و انصار کارمندان آنجا یا شورای
 عالی یا بعضی بستگان اشخاص دیگر را با
 حقوق خیلی گزاف استخدام کرده حالاً که
 سازمان برنامه منحل شده همان اشخاصی که
 در آنجا استخدام شده بودند با حقوق و
 مزایای بیشتری می خواهند برونند به
 وزارتخانه های دیگری و حال آنکه مافانوی
 گذرانیدم که نباید وزارتخانه ها استخدام
 جدید بکنند اگر سازمان برنامه استخدام
 کرده حالاً که منحل شده باید برونند بی
 کارخان نه اینکه با حقوق و مزایای بیشتری
 برونند بوزارتخانه های دیگر آقایان توجه
 بفرمایند این یکی از مسائل خیلی مهمی
 است این تعصب پیش نباید که مجلس سنا
 آمده و رد کرده و آقای دکتر کبان و آقای
 دکتر مضمینی بپنده هم پیشنهاد تجزیه نسبت
 به قسمت آخر لایحه داده بودیم (جمال امامی -
 شما می توانید ولی آنها حق نداشتند باین
 شکل بیاورند) (صحیح است) آقایان میدانید
 هر وقت که مجلس سنا خلاف نظامنامه عمل
 می کرد بنده خودم اول مدعیان بودم
 ولی در اینجا من حق بجانب آنها می دهم
 آنها نظر مشورتی دارند ما پیشنهاد تجزیه
 به قسمت آخرش داده ایم .
 رئیس - کی دادید ؟
 اسلامی - همان روز که در مجلس
 مطرح بود .
 رئیس - پیشنهاد تجزیه نبود .
 اسلامی - پیشنهاد بود منتهی چون
 فروردین پیشنهاد مطرح نمی شود بنده
 صرف نظر کردم بنده نوشتم که قسمت آخرش
 حذف شود .
 رئیس - حذف غیر از تجزیه است
 اسلامی - ضمیمه آن پیشنهاد بود
 اجازه بفرمایید این موضوع خیلی مهم است
 رئیس - آقای اسلامی چون پیشنهاد
 شماره بوط باخطرات خارج نباید صحبت
 کنید بفرمائید .
 اسلامی - عرض کنم این موضوع
 خیلی مهم است ما با دولت موافقیم ولی
 اگر شما بیاید هر چه که دولت می خواهد
 رد دولتی باشد در یک ماده واحده بکنانند
 و کلا شری نمی گویم چون آقای شوشتری
 تذکر دادند کلاه قانونی درست کند این
 که نمی شود هر گونه قانونی را می آیند
 بدون امان نظر بدون توجه در کمیسیون
 می آیند رأی می گیرند برای اینکه بتوانند
 حقوق کارمندان را بدهند ما کمال علاقه را
 داریم که حقوق کارمندان داده شود چیز
 دیگر نباید ضمیمه آن بشود اینست که
 در همین قسمت آخر ماده واحده تقدیمی دولت
 باید متذکر عموم و اجماع حقوق کارمندان
 سازم بر زمین

که عرض کردم اینها یک اعتبارات دیگری
 است که دولت دید که در عمل دچار مشکل
 شده است این را آورد کمیسیون بودجه و
 کمیسیون بودجه بعد از مطالعات مستدی
 که واقماً خارج از عادت معمولی هم کار
 کردند و شب و روز نشستند و بودجه را
 بالاخره تلخیص کردند و آنچه که بنظرشان
 زائد می آمد حذف کردند و این گزارش
 ها ضمیمه بودجه سال ۱۳۲۹ بود که می
 بایستی از مجلس بگذرد ولی آقایان میگویند
 بودجه در سال ۱۳۲۹ نگذشت و تمام آن
 یک دوازدهم گذشت پس اعتبارات ما در
 سال ۱۳۲۹ همان چیزی است که در سال
 ۱۳۲۸ گذشته و اضافاتی که بعد گذشته و
 معذوفاتی که در عمل پیدا شده است همین
 شکل نه چند تبصره دارد و نه یک چیزی
 اضافی تمام این عبارت از اول تا آخر
 یعنی بودجه فروردین را برای سال ۱۳۲۹
 تصویب کردیم و تصویبش را از مجلس
 شورای ملی تقاضا کردیم چیزی نه ملحقات
 دارد و نه میشود در هیاتارش تصرفی کرد
 برای اینکه عمل را مشکل میکنند البته
 نظر مجلس شورای ملی هر طور باشد دولت
 همانطور عمل میکنند ولی عرض میکنم که
 برای دولت مشکل تولید میکند تبییضی
 در پرداخت معیوض و حتی شاید هم ملازمه
 پیدا کند با معدودیت یک عده ای که حتی
 حقوق بگیر هستند چون یک بودجه ای در
 سال ۱۳۲۹ جاماً از مجلس نگذشت است
 که دولت بیاید بگوید یک دوازدهم بودجه
 را که بایستید در فروردین پرداخت کند با
 این عبارت کش دار که تمام این عبارتی
 که روی هم بودجه سال ۱۳۲۹ را تشکیل
 میداده است تقاضای تصویب آن را
 میکند .
 صدرزاده - بودجه کل را کی تقدیم
 میکنید ؟
 اسلامی - شما گفتید خالصه کشتار
 رئیس - پیشنهادی برای تجزیه قسمت
 آخر این ماده رسیده باید بان با قیام و
 تصویب رأی گرفت و بنده هم باورده نسبت به
 تمام آنچه که تصویب شد رأی گرفته
 میشود .
 ملک مدنی - اجازه بفرمایید بنده
 توضیحی بدهم
 رئیس - این مورد بحث نیست
 پیشنهاد تجزیه شده تجزیه هم صحبت ندارد
 باید تجزیه رأی گرفت
 امامی اهری - جناب آقای
 رئیس توضیحاتی داده شود بد نیست
 ملک مدنی - بنده خواستم
 یک توضیحاتی بدهم که مجلس روشن
 شود .

را وضع فرموده و این قانون بقوت خودش باقی است این پول باید بصرف کتابخانه برسد حالا مجلس سنا تشخیص داده است که این عبارت مجلس شورای ملی حاجت او را بر آورده نیکند و احتیاج بیک مکان جداگانه ای دارد گمان می کنم که مجلس سنا یک مملکتی این اندازه خودشان صلاحیت تشخیص داشته باشند و حضرت تالی هم تمنی می کنم موافقت بفرمائید اگر هم مخالف هستید که کتابخانه‌ی ساخته شود موقتی که بودجه مجلس مطرح بود بفرمایند که این جریان مطرح بشود ولی تا وقتی این قانون هست ما باید اطاعت بکنیم و نظریات اصلاحی را که فرمودید بسیار صحیح است انشاء الله دولت که بودجه را آورد نظریات خودتان را می فرمائید و بنده هم از اشخاصی هستم که صددرصد بانظریات جناب عالی موافق هستم بفرمائید .

آقایان موافقت بفرمائید که این زمین را با همان قیمتی که تمام شده بمجلس سنا بدهیم که آنها هم حاجتشان بر آورده بشود .
رئیس - پیشنهادی رسیده است از آقای حائری زاده که قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد می نمایم فعلا مسکوت بماند (مخالفی نیست)
چند نفر از نمایندگان - مخالفی نیست
رئیس - آقای حائری زاده توضیحی ندارید بدهید؟
حائری زاده - اگر مخالفی نیست که توضیح نمیدهم
حاذقی - بنده مخالفم
رئیس - آقای حائری زاده بفرمائید .

حائری زاده - بنده فکر میکنم مخالفی در این موضوع نباشد زیرا که عده برای رأی هم کافی نیست بلاوجه کار - پردازای که تجدید شده هیچکدام از کارپرداز های قدیم که این گزارش آن موقع تهیه شده نیستند حالا علاوه بر کار - پردازای کمیسیون حسابداری هم دیروز تجدید انتخاب شده خوشبختانه آقای اردلان در کمیسیون جدید هم تشریف دارند این اگر مسکوت بماند یک تجدید نظری در کار پردازای شود ضرر ندارد حالا هم که عده کافی نیست برای رأی خیال میکنم توضیح منتهم لازم نبود و آقای حاذقی هم در این موضوع فرمایشی نفرمایند بماند برای بعد
رئیس - آقای اسلامی

گرفته شده در این جا از طرف مقام ریاست بی لطفی شده در یک موضوعی دو مرتبه رأی گرفتند (نمایندگان - این طور نیست آقا) یک مرتبه رأی گرفتند نسبت به قسمت دوم تصویب نشد دفعه دوم رأی گرفتند
رئیس - این خارج از موضوع است این تمام شد رفتی کارش
پناهی - آقای اسلامی شما اشتباه میکنید
رئیس - توضیح کافی داده شد و رأی هم گرفته شد
(۹- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
رئیس - چون وقت تمام شده و عده هم برای رأی کافی نیست جلسه ختم می شود در جلسه آینده اول رأی گرفته می شود همین پیشنهاد (مجلس یازده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**

قوانین

شماره ۳۰۱۶ ۱۳۳۰۲۲۱۲
وزارت دارائی

فرمان همایونی راجع با اجرای تصویب قانونی دائر بملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و دوماه تمدید بکمیسیون نفت جهت مطالعه در اطراف اجرای این اصل و تصویب متغذیه کمیسیون نفت و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ می گردد
باتأییدات خداوند متعال
ما
پهلوی شاهنشاه ایران
محل صحنه ملوکانه
نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر می داریم
ماده اول - تصویب قانونی دائر بملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و دوماه تمدید بکمیسیون نفت جهت مطالعه در اطراف اجرای این اصل و تصویب متغذیه کمیسیون نفت و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ می شود
ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاريخ دهم اردیبهشت ماه ۱۳۳۰
تصمیم قانونی دائر بملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و دوماه تمدید بکمیسیون نفت جهت مطالعه در اطراف اجرای این اصل و تصویب متغذیه کمیسیون نفت و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ می شود
ماده واحد - مجلس شورای ملی تصویب مورخ ۱۷ اسفندماه ۱۳۲۹ کمیسیون مخصوص نفت را تأیید و بتمدید مدت موافقت می نماید بصره ۱ - کمیسیون نفت مجاز است از کارشناسان داخلی و خارجی در صورت لزوم دعوت نماید و مورد استفاده قرار دهد .
بصره ۲ - آقایان نمایندگان حق دارند تا یازده روز بعد از تشکیل کمیسیون پیشنهادات و نظریات خود را بکمیسیون داده و برای توضیحات در کمیسیون حق حضور

تصمیم قانونی بالا که منظم به تصویب متغذیه کمیسیون نفت می باشد در جلسه بیست و چهارم اسفند ماه یک هزار و سیصد و بیست و نه از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .
رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکمت
اصل فرمان همایونی و تصویب قانونی در دفتر نخست وزیر است
شماره ۱۹۸۱-۲ نخست وزیر
شماره ۳۰۱۴ ۳۰۲۲۱۲ وزارت دارائی

فرمان همایونی راجع با اجرای قانون دائر بطرز اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلا ابلاغ می گردد

باتأییدات خداوند متعال
ما
پهلوی شاهنشاه ایران
محل صحنه مبارک ملوکانه
نظر باصل ۲۷ متمم قانون اساسی مقرر می داریم

ماده اول - طرح قانونی دائر بطرز اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور که در جلسه نهم اردیبهشت ماه ۲۳۰۰ بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاريخ ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰
طرح قانونی دائر بطرز اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور
ماده ۱ - بمنظور ترتیب اجرای قانون مورخ ۲۴ و ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۹ راجع بملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور هیات مختلطی مرکب از پنج نفر از نمایندگان مجلس سنا و پنج نفر از نمایندگان مجلس شورای ملی بانتخاب هر یک از مجلسین و وزیر دارائی وقت یا قائم مقام او تشکیل می شود
ماده ۲ - دولت مکلف است با نظارت هیئت مختلط بلا فاصله از حرکت سابق نفت انگلیس و ایران خلع ید کند و چنانچه شرکت برای تحویل فوری به نظر وجود ادعائی بردول متعذر شود دولت میتواند تا میزان ۲۵ درصد از مایهات جاری نفت را پس از وضع مخارج بهره برداری برای تأمین مخدایه احتمالی شرکت در بانک ملی ایران یا بانک مرضی الطرفین دیگر و دیبهه گذارد .
ماده ۳ - دولت مکلف است با نظارت هیات مختلط بطالیات و دعاوی حقه دولت و همچنین بدعاوی حقه شرکت رسیدگی نموده نظریات خود را بمجلسین گزارش دهد که پس از تصویب مجلسین

ماده ۴ - چون از تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۹ که ملی شدن صنعت نفت بتصویب مجلس سنا نیز رسیده است کلیه در آمد نفت و محصولات نفتی حق مسلم ملت ایران است دولت مکلف است با نظارت هیات مختلط بحساب شرکت رسیدگی کند و نیز هیات مختلط باید از تاریخ اجرای این قانون تا تعیین هیات عامله در امور بهره برداری دقیقاً نظارت نماید .

ماده ۵ - هیات مختلط باید هر چه زودتر اساسنامه شرکت ملی نفت را که در آن هیات عامله و هیات نظارتی از متخصصین پیش بینی شده باشد تهیه و برای تصویب بمجلسین پیشنهاد کند .

ماده ۶ - برای تبدیل تدریجی متخصصین خارجی بمتخصصین ایرانی هیات مختلط مکلف است آئین نامه فرستادن عده ای معصل بطریق مسابقه در هر سال برای فرا گرفتن رشته های مختلف معلومات و تجربیات مربوط بصنایع نفت بکشورهای خارج را تدوین و پس از تصویب هیات وزیران بوسیله وزارت فرهنگ بموقع اجرا گذارده بخارج تحصیل این محصلین از هوائد نفت پرداخته خواهد شد .

ماده ۷ - کلیه خریداران محصولات معدن انرژی از شرکت سابق نفت انگلیس و ایران هر مقدار نفتی را که از اول سال مسیعی ۱۹۴۸ تا تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳۲۹ (۲۰ مارس ۱۹۵۱) از آن شرکت سالیانه خریداری کرده اند می توانند از این بیعنامه برخ عاقله بین المللی همان مقدار را سالیانه خریداری نمایند و برای مازاد آن مقادیر در صورت تساوی شرایط در خرید حق تقدم خواهند داشت .

ماده ۸ - کلیه پیشنهاد های هیات مختلط که برای تصویب مجلس شورای ملی تهیه و تقدیم مجلس خواهد شد بکمیسیون نفت ارجاع می گردد
ماده ۹ - هیات مختلط باید در ظرف ۳ ماه از تاریخ تصویب این قانون بکار طبق ماده ۸ بمجلس تقدیم کند و در صورتی که احتیاج بتجدید مدت باشد با ذکر دلایل موجه درخواست تمدید نماید و تا زمانیکه تمدید مدت بوجهی از جهات از تصویب مجلسین نگذشته است هیات مختلط میتواند بکار خود ادامه دهد
طرح قانونی بالا که مشتمل بر ۹ ماده است در جلسه عصر روز دوشنبه ۹ اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هجده بمجلس سنا رسید رئیس مجلس سنا - سید حسن تقی زاده اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است
شماره ۲۲۲۴ ۱۹۸۲-۲ - نخست وزیر
شماره ۲۳۰۴-۲ وزارت جنگ

فرمان همایونی راجع با اجرای تصویب قانونی دائر بملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و دوماه تمدید بکمیسیون نفت جهت مطالعه در اطراف اجرای این اصل و تصویب متغذیه کمیسیون نفت و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ می شود

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاريخ دهم اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

تصویب استقرار حکومت نظامی در نقاط (آبادان . کوهساران . آغاچاری . لالی . بندر مشور . هفتکل . مسجد سلیمان) بانضمام قانون مزبور ذیلا ابلاغ میگردد .
باتأییدات خداوند متعال
ما

پهلوی شاهنشاه ایران
محل صحنه مبارک
نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر می داریم

ماده اول - تصویب قانونی راجع با اعلام حکومت نظامی در نقاط آبادان . کوهساران . آغاچاری . لالی . بندر مشور . هفتکل . مسجد سلیمان که در جلسه بیست و پنجم فروردین ماه ۱۳۳۰ بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .
بتاریخ بیست و هفتم فروردین ماه ۲۳۰۰ جناب آقای حسین علاه نخست وزیر پاسخ نامه شماره ۴ - ۱۷۰ - ۱۸۱۸
۲۳۰۰ موضوع اعلام حکومت نظامی در باره از نقاط نفت خیز جنوب اشلار میدارد

مجلس شورای ملی در جلسه شب یکشنبه ۲۵ اردیبهشت ۳۰ در نقاط آبادان . کوهساران . آغاچاری . لالی . بندر مشور . هفتکل و مسجد سلیمان از تاریخ پنجم فروردین ماه ۱۳۳۰ برای مدت دوماه اجرای مقررات حکومت نظامی را تصویب نموده است
تصمیم قانونی بالا در جلسه شب اشنه بیست و پنجم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هجده و سی از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ گردید
رئیس مجلس شورای ملی اصل فرمان همایونی و تصویب قانونی در دفتر نخست وزیر است

م ۱۲۹۱ نخست وزیر
شماره ۲۷۱۸ ۲۰۲۲۱۹
وزارت دارائی - بانک ملی ایران
تصمیم قانونی دائر بانتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس که در جلسه پنجم اردیبهشت ماه ۲۳۰۰ از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است ذیلا ابلاغ میگردد
تصمیم قانونی دائر بانتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس

مجلس شورای ملی بوجه ماده ۲۹ قانون اساسنامه بانک ملی ایران مصوب مرداد ماه ۱۳۱۷ آقایان عبدالصاحب صفائی و ناصرقلی اردلان نمایندگانی که بمجلس سنا نظر اندوخته اسکناس انتخاب نموده است .
تصمیم بالا در جلسه پنجم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هجده از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است

رئیس مجلس شورای ملی اصل تصویب قانونی در دفتر نخست وزیر است
شماره ۱۸۹۱ نخست وزیر

را وضع فرموده و این قانون بقوت خودش باقی است این پول باید بصرف کتابخانه برسد حالا مجلس سنا تشخیص داده است که این عمارت مجلس شورای ملی حاجت اورا بر آورده نمیکنند و احتیاج بیک مکان جداگانه ای دارد گمان می کنم که مجلس سنای يك مملکتی این اندازه خودشان صلاحیت تشخیص داشته باشند و حضرتعالی هم تمنی می کنم موافقت فرمائید اگر هم مخالف هستید که کتابخانه ای ساخته شود موقعی که بودجه مجلس مطرح بود فرمائید که این جریان مطرح بشود ولی تا وقتی این قانون هست ما باید اطاعت بکنیم و نظریات اصلاحی را که فرمودید بسیار صحیح است انشاءالله دولت که بودجه را آورد نظریات خودتان را می فرمائید و بنده هم از اشخاصی هستم که صدرصد بانظریات جنابعالی موافق هستم فرمائید .

آقایان موافقت فرمائید که این زمین را با همان قیمتی که تمام شده بمجلس سنا بدهیم که آنها هم حاجتشان بر آورده بشود .
رئیس - پیشنهادی رسیده است از آقای حائری زاده که قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)
 پیشنهاد می نمایم فعلا مسکوت بماند (مخالفی نیست)
چند نفر از نمایندگان - مخالفی نیست
رئیس - آقای حائری زاده توضیحی ندارید بدهید؟
حائری زاده - اگر مخالفی نیست که توضیح ندهم
حاذقی - بنده مخالفم
رئیس - آقای حائری زاده فرمائید .

حائری زاده - بنده فکر میکردم مخالفی در این موضوع نباشد زیرا که همه برای رأی هم کافی نیست علاوه بر کارپردازی که تجدید شده هیچکدام از کارپرداز های قدیم که این گزارش آن موقع تهیه شده نیستند حالا علاوه بر کارپردازی کمیسیون حسابداری هم دیروز تجدید انتخاب شده خوشبختانه آقای اردلان در کمیسیون جدید هم تشریف دارند این اگر مسکوت بماند يك تجدید نظری در کارپردازی بشود ضرر ندارد حالا هم که همه کافی نیست برای رأی خیال میکنم توضیح مهم لازم نبود و آقای حاذقی هم در این موضوع فرمایشی نفرمائید بماند برای بعد
رئیس - آقای اسلامی
اسلامی - بنده می خواستم عرض کنم که این رأیی که نسبت بیکه و ازدم

گرفته شده در این جا از طرف مقام ریاست بی لطفی شده در يك موضوعی دو مرتبه رأی گرفتند (نمایندگان - این طور نیست آقا) بیکر تبه رأی گرفتند نسبت به قسمت دوم تصویب نشد دفعه دوم رأی گرفتند
رئیس - این خارج از موضوع است این تمام شد رفتی کارش
پناهی - آقای اسلامی شما اشتباه میکنید
رئیس - توضیح کافی داده شد رأی هم گرفته شد
(۹- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
رئیس - چون وقت تمام شده و عده هم برای رأی کافی نیست جلسه ختم می شود در جلسه آینده اول رأی گرفته می شود همین پیشنهاد (مجلس پانزده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس - آقای حائری زاده
رئیس - آقای حائری زاده

قوانین

شماره ۴۰۱۶ ۲۳۰۲۲۱۲
 وزارت دارائی
 فرمان همایونی راجع با اجرای تصمصیم قانونی دائر بلی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و دوماه تمدید بکمیسیون نفت جهت مطالعه در اطراف اجرای این اصل و تصمصیم متغذیه کمیسیون نفت و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ می گردد

با تأییدات خداوند متعال
ما
پهلوی شاهنشاه ایران
 محل صحنه ملوکانه
 نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر می داریم
 ماده اول - تصمصیم قانونی دائر بلی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و دوماه تمدید بکمیسیون نفت جهت مطالعه در اطراف اجرای این اصل و تصمصیم متغذیه کمیسیون نفت که در جلسه ۲۴ اسفند ماه ۱۳۲۹ بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود
 ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .
 بتاريخ ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰
 تصمصیم قانونی دائر بلی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و دوماه تمدید بکمیسیون نفت جهت مطالعه در اطراف اجرای این اصل
 تصمصیم متغذیه کمیسیون نفت
 نظر باینکه ضمن پیشنهادات واصله بکمیسیون نفت پیشنهاد ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور مورد توجه و قبول کمیسیون قرار گرفته و از آنجائی که وقت کافی برای مطالعه در اطراف اجرای این اصل باقی نیست کمیسیون مخصوص نفت از مجلس شورای ملی تقاضای دوماه تمدید می نماید .
 ماده واحده - مجلس شورای ملی تصمصیم مورخ ۱۷ اسفند ماه ۱۳۲۹ کمیسیون مخصوص نفت را تأیید و بابت تمدید مدت موافقت می نماید تبصره ۱ - کمیسیون نفت مجاز است از کارشناسان داخلی و خارجی در صورت لزوم دعوت نماید و مورد استفاده قرار دهد .
 تبصره ۲ - آقایان نمایندگان حق دارند تا پانزده روز بعد از تشکیل کمیسیون پیشنهادات و نظریات خود را بکمیسیون داده و برای توضیحات در کمیسیون حق حضور

تصمصیم قانونی بالا که منظم به تصمصیم متغذیه کمیسیون نفت می باشد در جلسه بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و بیست و نه از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .
 رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکمت
 اصل فرمان همایونی و تصمصیم قانونی در دفتر نخست وزیر است
 شماره ۱۹۸۱ - نخست وزیر
 شماره ۳۰۱۴ - وزارت دارائی

فرمان همایونی راجع با اجرای قانون دائر بطرز اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلا ابلاغ می گردد
با تأییدات خداوند متعال
ما
پهلوی شاهنشاه ایران
 محل صحنه مبارکانه
 نظر باصل ۲۷ متمم قانون اساسی مقرر می داریم
 ماده اول - طرح قانونی دائر بطرز اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور که در جلسه نهم اردیبهشت ماه ۲۳۰ اسفند ماه ۱۳۲۹ بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود
 ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند
 بتاريخ ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰
 طرح قانونی دائر بطرز اجرای اصل ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور
 بنظور ترتیب اجرای قانون

ماده ۴ - چون از تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳۲۹ که ملی شدن صنعت نفت بتصویب مجلس سنا نیز رسیده است کلیه در آمد نفت و محصولات نفتی حق مسلم ملت ایران است دولت مکلف است با نظارت هیأت مختلط بحساب شرکت رسیدگی کند و نیز هیأت مختلط باید از تاریخ اجرای این قانون تا تعیین هیأت عامله در امور بهره برداری دقیقاً نظارت نماید .
 ماده ۵ - هیأت مختلط باید هر چه زودتر اسانامه شرکت ملی نفت را که در آن هیأت عامله و هیأت نظارتی از متعصبین پیش بینی شده باشد تهیه و برای تصویب بمجلسین پیشنهاد کند .
 ماده ۶ - برای تبدیل تدریجی متعصبین خارجی بمتخصصین ایرانی هیأت مختلط مکلف است آیین نامه فرستادن عده ای معصل بطریق مسابقه در هر سال برای فرا گرفتن رشته های مختلف معلومات و تجربیات مربوط بصنایع نفت بکشورهای خارج را تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران بوسیله وزارت فرهنگ بموقع اجرا گذارده بخارج تحصیل این محصلین از عوائل نفت پرداخته خواهد شد .
 ماده ۷ - کلیه خریداران محصولات معدن انترامی از شرکت سابق نفت انگلیس و ایران هر مقدار نفتی را که از اول سال مسیحی ۱۹۴۸ تا تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳۲۹ (۲۰ مارس ۱۹۵۱) از آن شرکت سالیانه خریداری کرده اند می توانند از این بیستمم برخ عاقله بین المللی همان مقدار را سالیانه خریداری نمایند و برای ما زاد آن مقادیر در صورت تساوی شرایط در خرید حق تقدم خواهند داشت .
 ماده ۸ - کلیه پیشنهادات های هیأت مختلط که برای تصویب مجلس شورای ملی تهیه و تقدیم مجلس خواهد شد بکمیسیون نفت ارجاع می گردد
 ماده ۹ - هیأت مختلط باید در ظرف ۳ ماه از تاریخ تصویب این قانون بکار خود خانه دهد و گزارش عملیات خود را طبق ماده ۸ بمجلس تقدیم کند در صورتی که احتیاج بشد مدت با شد با ذکر دلایل موجهه درخواست تمدید نماید و تا زمانی که تمدید مدت بهرجهتی از جهات از تصویب مجلسین نگذشته است هیأت مختلط میتواند بکار خود ادامه دهد
 طرح قانونی بالا که مشتمل بر ۹ ماده است در جلسه عصر روز دوشنبه ۹ اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و سی و پنج بمجلس سنا رسید رئیس مجلس سنا - سید حسن تقی زاده اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است
 شماره ۲۲۳۴ - وزارت چنگ
 فرمان همایونی راجع با اجرای تصمصیم قانونی مجلسین شورای ملی و سنا و وزیر

تصویب استقرار حکومت نظامی در نقاط (آبادان . گهساران . آغاچاری . لالی . بندر مشور . هفتکل . مسجد سلیمان) بانضمام قانون مزبور ذیلا ابلاغ میگردد .
با تأییدات خداوند متعال
ما
پهلوی شاهنشاه ایران
 محل صحنه مبارک
 نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر می داریم
 ماده اول - تصمصیم قانونی راجع با اعلام حکومت نظامی در نقاط آبادان . گهساران . آغاچاری . لالی . بندر مشور . هفتکل . مسجد سلیمان که در جلسه بیست و پنجم فروردین ماه ۱۳۳۰ بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود .
 ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .
 بتاريخ بیست و هفتم فروردین ماه ۱۳۳۰ جناب آقای حسین علاه نخست وزیر پاسخ نامه شماره ۴ - ۱۷۰ - ۱۸۱۸ ۳۳۰ موضوع اعلام حکومت نظامی در پاره از نقاط نفت خیز جنوب اشماریدارد
 مجلس شورای ملی در جلسه شب یکشنبه ۲۵ اردیبهشت ۳۰ در نقاط آبادان . گهساران . آغاچاری . لالی . بندر مشور . هفتکل . و مسجد سلیمان از تاریخ پنجم فروردین ماه ۱۳۳۰ برای مدت دوماه اجرای مقررات حکومت نظامی را تصویب نموده است
 تصمصیم قانونی بالا در جلسه شب یکشنبه بیست و پنجم فروردین ماه یکهزار و سیصد و سی و سی از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ گردید
 رئیس مجلس شورای ملی
 اصل فرمان همایونی و تصمصیم قانونی در دفتر نخست وزیر است
 شماره ۲۷۱۸ - وزارت دارائی
 تصمصیم قانونی دائر بانتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکاس که در جلسه پنجم اردیبهشت ماه ۲۳۰ از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است ذیلا ابلاغ میگردد
تصمصیم قانونی دائر بانتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکاس
 مجلس شورای ملی بموجب ماده ۲۹ قانون اسانامه بانک ملی ایران مصوب مرداد ماه ۱۳۱۷ آقایان عبدالصاحب صفائی و ناصرقلی اردلان نمایندگان مجلس را بسمت ناظر اندوخته اسکاس انتخاب نموده است .
 تصمصیم بالا در جلسه پنجم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و سی و سی از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است
 رئیس مجلس شورای ملی
 اصل تصمصیم قانونی در دفتر نخست وزیر است .
 شماره ۱۸۹۱ - نخست وزیر

اخبار مجلس

شماره ۱۷۰۴

مجلس شورای ملی

در روزهای اول فروردین گزارشهای تلگرافی از مأمورین کشوری و مسئولین انتظامی رسید که از يك سلسله تظاهرات در مناطق نفت خیز حکایت می کرد . هدهای از دانشجویان دانشکده فنی آبادان در انتظار انجام تقاضاهائی که راجع بوضع تحصیلی خود داشتند با حال اعتصاب از حضور در جلسات درس خود داری نموده بودند و مقارن همان اوقات هدهای از کارگران نفت عنوان مطالبه مدو معاش و فوق العاده سختی مهشت دست باعتصاب زده بودند .

در خلال این احوال پیش از آنکه بدولت فرصت رسیدگی داده شود اطلاع رسید که اعتصابات صورت ساده و طبیعی ندارد و تحریکاتی در جریان است و بیم آن میرود که بر اثر سکافی نبودن قوای انتظامی حوادثی پیش آمد کند و خساراتی بمناطق نفت خیز وارد گردد که بالمآل بزبان کهور تمام شود حتی تصریح شده بود که اعتصاب کنندگان یک هفته استمهال مقامات دولتی را هم که بآنان پیشنهاد نموده بودند نپذیرفته اند .

چون از طرفی رسیدگی بتقاضای کارگران و تأمین رفاه آنان مستلزم اعزام هیئتی بجنوب بود و از طرف دیگر وضع مناطق نفت خیز ایجاب می کرد که قبل از هر چیز برای حفظ نظم و آرامش و تأمین امنیت آن نقاط اقدام شود هیئت دولت با مذاقه پیشنهادها و در گزارشهای اصلی و با توجه باده واحده مربوط بقرارات اعلان حکومت نظامی مصوب مجلسین شورای ملی و سنا در جلسه ۵ فروردین

۱۳۳۰ تصویب نمودند که برای مدت دو ماه فقط در نقاط آبادان . گچساران . آماجاری . لالی . بندر مشور . هفتگل و مسجد سلیمان حکومت نظامی اعلام شود و در اجراء ماده واحده مزبور مراتب در تاریخ ۷ فروردین باستحضار مجلسین شورای ملی و سنا نیز رسانید .

بطوری که ملاحظه میفرمایند این عمل فقط برای حفظ آرامش در مناطق نفت خیز و بمنظور جلوگیری فوری از پیش آمد های غیر منتظر و تحریکات و خرابکاری انجام گردید و بهیچوجه دولت نظر نداشته است که در تمام خوزستان حکومت نظامی اعلام شود چنانکه در اهواز و شهر های دیگر خوزستان اعلام نشده است .

برای رسیدگی باظهارات اعتصاب کنندگان هم بطوری که استحضار دارند هیئتی بجنوب اعزام گردیده و تا بحال نتیجه کار هیئت رضایت بخش بوده و امید کامل می رود بارسیدگی های دقیقی که بعمل خواهد آمد ترضیه خاطر کارگران فراهم خواهد شد البته اقداماتی هم برای تأمین حوائج کارگران و اینکه در حال بایستی وسایل آسایش آنان فراهم شود در مرکز بعمل آمده است .

بنا بجهت و دلایل مذکوره باستناد ماده واحده موافقت با برقراری حکومت نظامی در نقاطی که شرح داده شده درخواست می نماید .

نخست وزیر . حسین علاه

سؤالات نمایندگان

ریاست محترم مجلس شورای ملی درسال گذشته عملیات سمبازی بوسیله کرد دولت در بعضی از قراه شهری و بلوک غار و قشایوبه از طرف سازمان برنامه ووزارت بهداری بعمل آمد مقامات

مذکوره در سال جاری بعنوان نداشتن دولت تاکنون شروع به سمبازی در دهات ننموده اند چون در صورتی که عملیات سمبازی تجدید نشود نتایج حاصله بکلی از بین خواهد رفت از این لحاظ استدعا دارم مقرر فرمایند جناب آقای نخست وزیر ووزیر بهداری برای پاسخ درمجلس شورای ملی حضور بهرسانند .
دکتر محمد علی هدایتی

ریاست محترم مجلس شورای ملی خواهشمند است با آقایان وزیرای دارائی اقتصاد ملی . جنگ اطلاع دهند که برای جواب سئوال زیر درمجلس حاضر شوند .

معادن سرب انارک که میلیون ها تومان ارزش دارد ۱۷ سال قبل با دست بندی به بهای بسیار قلیلی (سالی ۸۰۰ تومان) اجاره داده میشود که در اسفند ماه ۳۲۷ اجاره آن منقضی و مستاجر موظف بوده ککلیه تأسیسات آنرا بلا عوض بدولت واگذار نماید و با اینکه طبق تصویب نامه بهره برداری آن بوزارت جنگ واگذار گردیده بقرار اطلاع کماکان مستاجر قبلی بدون پرداخت دیناری اجاره مشغول بهره برداری است و سرهای استخراجی را مقداری بوزارت جنگ بگزارترین قیمتها (کیلوئی ۲۲ ریال) میفروشد و مقدار زیادی را هم بخارجه صادر میکند با این وصف مستاجر بتصرف غیر قانونی خود ادامه داده نه تنها اجرت المثل این سه سال را نپرداخته بلکه از بابت پانزده سال گذشته هم مبالغی بدسکار است اینک از مقامات مسئول سئوال میشود که اولاً در ظرف پانزده سال مستاجر چقدر سرب بدولت فروخته و چه میزان اجاره پرداخته و چقدر دیگر از بابت اجاره و مالیات بدسکار است؟

ثانیاً در ظرف این سه سال طبق چه مجوزی از معادن سرب استفاده میکنند و چرا در باره مزایده آن تصمیم نهائی گرفته نمیشود؟
ثالثاً اینکه شنیده میشود اشخاصی

با دست بندی درصدد ثبت معادن مزبور بنام خود برآمده اند تاچه اندازه صحت دارد و چگونه ممکن است معادن دولتی بنام اشخاص ثبت داده شود .

عبدالصاحب صفائی

مقام ریاست مجلس شورای ملی خواهشمند است مقرر فرمائید بجناب آقای نخست وزیر اطلاع داده شود هر چه زودتر برای پاسخ دادن بسئوال زیر در مجلس شورای ملی حضور بهرسانند .

آیا مقام سفیرانی آقای عبدالعسین حمزوی مستشار مطبوعاتی سفارت کبرای شاهنشاهی در لندن که منافی باتصمیم ملی شدن نفت است بنابندستور و طبق تعلیمات دولت بوده است یا ایشان ابتداء بساکن نظریات شخصی خود را درباره مسئله نفت و مناسبات ایران وانگلیس ابراز کرده اند؟ آیا دولت در قبال این سفیرانی اقدامی بعمل آورده است یاخیر؟

دکتر محمد مصدق . حائری زاده . عبدالقدیر آزاد . اللهیار صالح . محمود نریمان . حسین مکی . دکتر بقائی کرمانی . مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی تقاضا دارد سئوال اینجناب را به آقای فرمند وزیر کشاورزی ابلاغ فرمایند که برای جواب آن درمجلس شورای ملی حاضر شوند .

تلگرافاتی از چندی باین طرف از اهالی دشتی و دشتستان باینجناب رسیده و از هجوم ملخ بآن حدود و مزارع و باغات و نخلستان ها اظهار نگرانی فوق العاده نموده اند که با پرواز یوره های ملخ در آن صفحات خطر فخطی پیش بینی می نمایند در این موضوع نامهائی بوزارت کشاورزی نوشته ام و مراتب را اطلاع داده اینک تقاضا دارم اقداماتی که برای مبارزه و رفع نگرانی مردم بوشهر و بنادر و دشتی و دشتستان نموده اند توضیح دهند که تاچه اندازه پیشرفت حاصل شده است
نماینده بوشهر . صفوی